

Vaduguns

Trešdiena • 2009. gada 16. decembris • Nr. 97 (8095)

CENA abonentiem 33 s
tirdzniecībā 38 s

Cep torti

11.

Īszinās

Laba ziņa:

Vēl viena iespēja!

Sestdien, 18.decembrī, bijušajā Balvu universālveikalā, kas tagad moderni izremontēts, durvis vērs veikals "Labais". Priecājamies, ka tā būs vēl viena vieta Balvos, kur varēs iegādāties jaunāko laikraksta "Vaduguns" numuru.

Slikta ziņa:

Vīrusu infekcijas pieņemas spēkā

Līdz 14.decembrim Balvu slimnīcā dažādās nodajās stacionēti 104 pacienti. Tostarp ar ātro medicīnisko palīdzību atvests 21 cilvēks, starp kuriem bija 12 dažāda vecuma bērni. Daktere S.Andruķele apliecinā faktu, ka plašumā vēršas saslimstība ar augšējo elpceļu vīrusu infekcijām. Bērni izteikti slimoi ar bronhu iekaisumiem, plaušu karsoņiem, ir augsta temperatūra.

Pacientiem gadās arī traumas, starp kurām lūzumi gan nav izteiktā pārsvārā. Šonedēļ iestājies ļoti auksts laiks, un daktere atgādina, ka iedzīvotājiem vajadzētu būt piesardzīgiem, lai neapsaldētos.

Interesanta ziņa:

Cinīsies par tituliem šahā

Balvu novada nu jau tradicionālais turnīrs "Šaha Dāma" un "Šaha Kungs" norisināsies arī šogad - Balvu sporta centrā (stadionā) sestdienās un svētdienās pulksten 10. Sākt cīņas turnīrā var jebkurā laikā - sacensību dienās. Atlases turnīrā šahisti ar pretinieku izspēlēs divas partijas, sacensības tiesās U.Pozņaks.

Nepalaid garām:

Var saņemt palīdzību

Balvu teritorīālā invalīdu biedrība aicina biedrus saņemt humānās palīdzības sūtījumu 19. un 20.decembrī no pulksten 9 Daugavpils ielā 73a, Balvos. Tālrunis 29329521.

Foto - A.Kirsanovs

Brīnumu gaidot. Brīnumsvecīšu dzirksteļu spožā gaisma atspoguļojās mazās rugājietes Lauras Zelčas sajūsmas pilnajās acīs. Pavisam drīz kopā ar brāliem viņa pušķos Ziemassvētku eglīti arī pati savās mājās, solīja meitene.

Rugājos iededz egli

Iestājoties ilgi gaidītajam ziemas salam, īsi pirms trešās Adventes atnākšanas, spožas lampiņas iedegās arī Rugāju novada Ziemassvētku eglē. Priecāties par tās daiļumu un iznesīgumu piektudienas pēcpusdienā ieradās visu vecumu rugājieši.

Pirmās Ziemassvētku egles Rugāju novadā iedegšana izcēlās ar īpašu nozīmigumu. Lai abu pagastu iedzīvotāji sajustos vienoti, svētku egles vienlaikus iedegas gan Rugājos, gan Lazdukalnā.

Atklājot egli pie Rugāju jauniešu centra, ar cerības pilniem vārdiem klātesošos sveica novada do-

mes priekšsēdētāja Rita Krēmere. "Ziemassvētku laiks ir brīnumu un dāvanu gaidīšanas laiks. Visapkārt jūtām cerību un ticību, ka viss mainīsies uz labo pusī. Dzīvosim arī mēs optimismā un cerībā! Novēlu visiem veselību, saticību, sapratni, ticību labajam un savstarpēju izpalīdzību!" teica novada domes priekšsēdētāja.

Pašdarinātām mantījām un krāsainām spuldzēm greznotās egles iedegšanu jautru darija Astridas Circenes vadītā bērnu deju kolektīva priekšnesumi, Rugāju novada vidusskolas meiteņu vokālā ansambļa dziesmas un Agitas Kukurānes spēlētā akordeona skaņas. Prieku par svētku

tuvosānos bērnu sejās vairoja rūķu Santas, Ineses un Vitas piedāvātie cepumi un mandarīni, bet acis spožākas darija dzirkstošas brīnumsvecīšu liesmiņas.

Vislielāko prieku svētku brīdis sagādāja mazākajiem pasākuma dalībniekiem. Astoņgadīgais Kristaps Dauksts, kurš apmeklē Rugāju bērnudārzu, uz lielās egles atklāšanu bija atnācis pirmo reizi. Viņš stāstija, ka ar nepacietību gaida Ziemassvētku veča ierašanos. "Gribētu, lai Ziemassvētku vecītis uzdāvīna man lielu, ar pulti vadāmu mašīnu," atzinās zēns.

Skaistu mašīnu dāvanā šogad vēlējās saņemt arī mazais Reinis Ozoliņš. Tāpat kā draugs, viņš

svētku egles iedegšanas pasākumā piedalījās pirmo reizi un lielo novada egli novērtēja pozitīvi. "Vislabāk man patīk lielās krāsainās lampas," teica zēns. Viņš pastāstīja, ka savu Ziemassvētku egli mežā parasti izvēlas kopā ar tēti un labprāt piedalās arī tas izpušķošanā.

Rugāju tautas nama vadītāja Gunta Grīgāne, kura rūpējās, lai egles iedegšana izvērstos par skaitītiem svētkiem, atzinās, ka nākamgad pasākuma norise varētu būt mazliet citādāka. "Nākamziem esam iecerējuši egli iedegt tieši ziemas saulgrīžos, bluļķa vakarā. Notiks arī visas ar bluļķa vakaru saistītās izdarības," nākotnes plānus atklāja G.Grīgāne.

I.Tušinska

● Koncerts - veltījums Ziemassvētkiem
Dzied jaunktais koris "Mirklis"

● Ziemassvētku brīnumi
Kāds dzīvesstāsts Krišjāņos

Decembra sākumā pirmie Latvijā "Award" zelta līmena sertifikātus saņēma seši Balvu jaunieši.

6. lpp.

Kas uz sirds Tilžas ļaudīm pirms svētku laikā.

8.-9. lpp.

Piestājiens

Ko šogad saiposim un liksim zem eglītes spīdīgos un čaukstošos papīros, dodoties tālāku radu apmeklējumos vai uzņemot ciemiņus savās mājās? Man ir kāds dzejolis, kurā es adu šalli. Ne no dzījām. No milestības. Taču šo dāvanu sapratis un pratis pieņemt vien tas, kurš prot dzīvot, teiksim, metru virs zemes un justies labi. Nē, ne jau par ilūziju pasauli ir runa. Par sajūtām domāju. Mani nespēj iedvesmot jauni modes katalogi, jaunu recepšu iemēģināšanas prieksi, lielveikalū kāpāda, kaut arī tas viss ir mums līdzās un tajā esmu arī es. Un arī tas lielais miers man veldzi nedod un saplānoto darbu perfekta izpilde ne. Mani uzlādē cilvēki. Tie, kuri dzied, dejo, lasa, mācās, rīko pasākumus, dala idejas pasaulei, nebaudoties, ka kāds nāks un tās nozags. Cilvēki, kuri strādā vairāk nekā spēj, nebaudoties kļūdīties. Un vēl tie, kuri saka, ka nav nekāda bezdarba, jo, lūk, vienmēr kādam tavas rokas vai tavs prāts būs vajadzīgi. Vēl tie, kuri iet pa dzīvi ar atvērtu sirdi, nebaudoties, ka to var ievainot. Kāds jauns vīrietis nekaunas atzīt, ka pēc nelaimīgas mīlestības never atrast sev citu meiteni, cits jaunietis mātei un draudzenei cep torti un caur to dāvā svētku prieku. Kāds, kurš lasa "Mazo princi" un izraksta sev dzīves atziņas. Un vēl kāds, kurš ik vakaru no tālienes sūta sms ar vārdiem: "Es tevi mīlu!"

Kādas ir jūsu atmiņas par svētkiem? Varu derēt, ka tās saistās ar smaržām, garšām, "Klusu nakti" un citām emocionālām izjūtām. To mantinu, ko jums uzdāvināja pirms gada, visdrīzāk esat aizmiruši. Tāpēc, lai kādas dāvanas jūs pirktu, iesaiņojiet klāt milestību!

Zinaida Logina

Latvijā

Teltis gulētājiem salst. Joprojām iepretim Ministru kabineta durvīm stāv desmit apsnigušas teltis, kurās esot ap divdesmit cilvēki. Daži protestētāji sēž uz soliņiem un sarunājas. Viens no "Brīvības ielas komūnas" piketētājiem ķermēja atdzišanas dēļ brīvdienās nogādāts slimnīcā, bet viens nedaudz apsaldējies.

Valsts zaudē naudu. Alkohola ražotāju un tirgotāju apvienības aplēses liecina, ka nelegāla alkohola aprites dēļ valsts šogad zaudējis 68,8 miljonus latu. Lai pārrauktu nelegāla alkohola apriti, asociācija rosina ieviest bargākus sodus un atceļt legāla alkohola tirdzniecības ierobežojumus.

Bazilikā būs "ātrā palīdzība". Aglonas baziliķa teritorijā darbosies "ātrās palīdzības" brigāžu punkts. Aglonā izvietotā mediķu brigāde nodrošinās neatliekamo palīdzību Aglonas novadā, taču nepieciešamības gadījumā dosies arī pie pacientiem uz Krāslavas un citiem tuvumā esošiem novadiem. Līdz šim "ātrā palīdzība" uz izsaukumiem pie Aglonas novada iedzivotājiem mēroja ceļu no Preiļiem.

Apcietina kabatzagli. Tiesa beidzot piemērojusi apcietinājumu aizturētajai 32 gadus vecajai romu tautības sievietei, kura tiek uzskatīta par vienu no slavenākajām kabatzaglēm Latvijā. Šī sieviete jau aizturēta četras reizes, taču nevienā no šiem gadījumiem tiesa nebija viņai piemērojusi drošības līdzekli – apcietinājumu.

Temperatūra pazeminās. Šajās dienās Latvijas valsts austrumos gaisa temperatūra pazeminājusies līdz mīnus 20 grādiem un vairāk, taču sinoptiķi pārāk lielu salu turpmāk nesola.

Nav skaidrības par TV. Gandrīz trešdaļai iedzīvotāju - 30% - vēl nav pilnīgas skaidrības par pāreju uz digitālo televīziju Latvijā, savukārt 17% iedzīvotājiem pārejas process "radījis liekas problēmas un uztraukumu", liecina aptaujas. Tākā 15% apstiprina, ka par digitālo televīziju vispār nav interesējušies.

Gaida rindas uz simts latiem. Aizkraukles reģionā par 100 latu stipendijām strādā vairāk nekā 320 bezdarbinieki, taču cilvēku interese ir lielāka par pašvaldības iespējām viņiem piedāvāt darbu. Cilvēki gaida rindā, lai varētu strādāt un nopelnīt 100 latu stipendiju.

Rugāju novadā

Atrast laiku skolai un bērniem

Aizvadītā sestdienā Rugāju novada vidusskolā notika skolēnu vecāku kopsapulce. Tajā apskatīja mācību un audzināšanas darba aktualitātes, kā arī notika tikšanās ar psihoterapeiti Ainiu Poišu.

Vecākus ar paldies vārdiem, ka ir atrasts laiks atrākt uz skolu, uzrunāja skolas direktore Inese Feldmane. Viņa raksturoja situāciju un pārmaiņas, kas radušas pēc skolas reorganizācijas, stāstīja par finansēšanas modeli "Nauda seko skolēnam". Vecākus iepazīstināja ar skolas izvirzītājiem uzdevumiem, kur uzsvars likts uz skolas un vecāku sadarbības pilnveidošanu un izglītības kvalitātes paaugstināšanu. Direktore aicināja vecākus vairāk laika veltīt bērniem, sākat, ka darbs dažkārt var pagaidīt. Uz vecāku kopsapulci, lai arī tā notika brīvdienā, šķiet, bija ieradusies mazākā daļa skolēnu vecāku. Aizvadītā nedēļā, kas skolā bija vecāku nedēļa, mācību stundas, kā atzina direktore vietniece Evija Konivale, apmeklēja 25 vecāki.

Direktores vietniece izglītības jautājumos Iveta Areļkeviča informēja vecākus par skolēnu mācību sasniegumiem, stāstīja par gaidāmajiem valsts pārbaušanas darbiem. Viens no ierosinājumiem bija: izmantot konsultācijas kādā no mācību priekšmetiem nevis tikai tādēļ, lai izlabotu atzīmi, bet arī, lai papildinātu zināšanas un iegūtu augstāku

vērtējumu, proti, 9 un 10 balles.

Direktore vietniece ārpusstundu darbā Evija Konivale iepazīstināja vecākus ar jaunajiem skolas iekšējās kārtības noteikumiem, kas tapuši diezgan ilgā laikā, jo tie pārrunāti katrā klases kolektīvā, uzsklausot vairākus priekšlikumus. Ar skolēniem ir tikušies abi (valsts un pašvaldības) policisti, skaidrojuši noteikumus, kas jāievēro. "Dzīvē ir ļoti daudz dažādu noteikumu, bērni pie tiem jāradina," atzina E. Konivale.

To, ka skolas kolektīvs ļoti centies, strādājot un radot svētku noskaņu, redzēja ikviens skolas apmeklētājs. Skolas logos skatāmie rūķi un zvani (tas ir direktore vietnices ārpusstundu darbā Evjas Konivales un skolēnu pašpārvaldes nopeļns), Adventes vainagā degošās sveču liesmiņas un muzikālais sveiciens no novada vidusskolas meitenēm un skolotājas Agitas Kukurānes radīja patīkamu pirmssvētku noskapu. Mājiguma sajūta un ciemiņu gaidīšanas prieks izpaudās, piemēram,

brīdi, kad ikviens varēja nobaudit kafiju vai tēju un mazās skolas pavāru ceptos pīrāgus, kas bija izdevušies diktī gardi.

Pielikst vecāku klātbūtnes

Psihoterapeite Aina Poiša pieskārās vairākiem jautājumiem, kas skar bērnu audzināšanu un attiecības ģimēnē. Viņa uzsvēra, ka vecākiem jānāk uz skolu, jāmeklē kopīga valoda ar skolotājiem, jo sabiedrībā pret skolotājiem bieži vien ir daudz agresijas. Bērniem jāvelta vai-rāk uzmanības, jāatrod laiks, kad cilvēki ir kopā.

Vairākas atziņas no A. Poišas teiktā: "Bērnu audzināšana skar divus cilvēkus; ja vecāku attiecībās ir plaida, tad bērns atrodas kā starp debesīm un zemi; dzīves skolu apgūstam tikai caur savu pieredzi; neesam tikai prāta cilvēki, svarīgas ir dvēseliskās attiecības; ja sieviete bērnu audzina viena, tad viņa ir kā, piemēram, šampūns un kondi- cionieris: divi vienā; reizēm sievietes saka: man ir 3 bērni – 2 pašas dzemdēti, trešais – apprecēts; vīrs, kurš sievai vaja- dzīgs tikai saimniecības darbiem, ir angažēts kā priekšstrādnieks; lai mēs mājās vai darbā justos ieinteresēti darīt, milzīga nozīme ir tajā valdošajam kli- matam; bērnu dēļ sievietēs pamostas tīgerienes, un viņas, ja vajadzēs, pacels betonu no grīdas; emocijas ir vissva- rigākais, kas mūs padara par sirdscil- vēkiem."

A.Socka

Aktuāli

Vai viegli būt jaunam

Pieaugušos bieži izbrīna jauniešu apgalvojumi, ka viņiem ir garlaicīgi, nav ko darit. Ir taču skolas pasāku- mi, dažādi pulciņi! Ej un darbojies! Bet ko darit tiem, kam nepatīk dziedāt kori, dejot deju kolektīvā vai darboties kādā citā skolas vai inte- rešu izglītības piedāvātajā pulciņā? Tiem, kas vienkārši grib satikties ar draugiem, uzspēlēt kādu spēli, darit ko savādāku?

"Pašvaldība piedāvā gan skolas, gan interešu izglītību, bet brīvajā laikā jauniešiem īsti nav ko darīt. Var aiziet piedzerties uz kafejnīcu vai apmeklēt kādu kultūras nama diskotēku un arī piedzerties. No alkohola brīvi pasākumi, kur jaunietis var iepazīties ar citiem cilvēkiem, nenotiek," uzskata Balvu bērnu un jauniešu centra metodīķis Sergejs Andrejevs. Lai labotu situāciju, Sergejs aktīvi organizē neformālās izglītības pasākumus, kuros jaunieši var iepazīties savā starpā, attīstīt radošo domāšanu un izpausties kā personības. Diemžēl Balvu jaunieši ir diezgan pasīvi. Kāpēc tā? "Esmu jautājis skolu pašpārvalžu pārstāvjiem, kāpēc viņi nepiedalās rikotajās aktivitātēs? Saņēmu atbildi, ka īsti neesot laika," stāsta Sergejs.

Viena no aktivitātēm, ko jauniešu pasi- vitātēs dēļ tā arī neizdevas realizēt, bija fotostudijas "Free style" un jauniešu organizācijas "Raibais kakīs" no 11.no-

vembra līdz 2. decembrim rīkotais konkurss "Varonis jauniešu acīm". Tajā jauniešiem pa e-pastu bija jāiesūta paša izdomāta komiksa scenārijs. Labāko autoru scenārijus konkursa organizatori piedāvāja realizēt dzīvē ar profesionālu fotogrāfu palīdzību, pašam autoram esot galvenā varoņa lomā. Tādējādi jaunieši gūtu iespēju apgūt praktiskas iema- niņas fotografešanā un prasmes bilžu ap- strādāšanā ar programmu Photoshop CS4. Diemžēl gaidītie scenāriji tā arī netika saņemti. Kāpēc? "Grūti pateikt. Domāju, tas notiek, jo jauniešiem ne vienmēr pajautā, kas viņus pašus interesē. Šī konkursa ideju mums piedāvāja fotostudija "Free style". Iespējams, tā nebija pareizi pasniegta," domā Sergejs.

Protams, ir arī veiksmes stāsti. Piemēram, 21. un 22. novembrī notikusī pla- kātu rakstīšanas un fotografēšanas projekta "Balti melnā revolūcija" otrās sezonas pilsētas akcija. Bet par to citreiz.

Būs pašauri

Viena no vietām, kur saturīgi pavadīt brīvo laiku, ir "Free zone" telpas Balvu bērnu un jauniešu centrā. Jauniešu rīcībā ir liela zāle, kur uzspēlēt galda tenisu, datoru telpa, istaba, kur sacensties novi- sū un citas galda spēles, bet otrajā stāvā nesen ierikota mācību istaba jaunāka vecuma bērniem. Uz "Free zone" nāk arī riska grupas jaunieši. "Divus gadus esmu strādājis Rīgas atkarību profilakses

centrā. Arī ar "Free zone" riska grupas jauniešiem nesen esam uzsākuši psiholoģiskas nodarbības, piemēram, runājam par to, kā savaldīt dusmas. Pavīsam drīz manis iesākto turpinās Sociālās pārvaldes psiholoģe Modrite Mar- kova," jaunākās ieceres atklāj Sergejs.

Tuvojas laiks, kad Balvu bērnu un jauniešu centra "Free zone" jaunieši pārcelsies uz jaunām telpām. Balvu Kultūras un atpūtas centrā viņiem pagai- dām būs atvētas trīs nelielas telpas pagrabstāvā. Jaunieši nebaidās no pārmaiņām, tomēr viņus biedē jauno telpu šaurība. ""Free zone" atradīsies trīs nelielas istabās pagrabstāvā, un tikai vienā no tām ir logs. Nebūs arī pietiekami lielas telpas, kur izvietot pingponga galdu, bet lielākā daļa jauniešu nāk spēlēt tieši to. Tur nav arī tualetes," jauno telpu minūsus uzskaita Sergejs Andrejevs. Ar viņu vienīsprātis ir arī "Free zone" jaunieši Artūrs Golubevs, Gatis Kokorevičs un Viktors Harlamenkovs. "Pats vēl neesmu jaunajās telpās bijis, bet man ir stāstīts, ka tās ir mazas. Bieži nāku uz "Free zone" uzspē- lēt galda tenisu un novusu, bet kultūras namā nebūs istabas, kur izvietot tenisa galdu," sūrojas Artūrs Golubevs.

Tomēr, neraugoties uz neapmierinā- tību ar jauno telpu šaurību, jaunieši apgalvo, ka turpinās apmeklēt "Free zone" arī kultūras namā.

I.Tušinska

Kā vērtējat "Latvenergo" dāvinājumu - dāvanu karti par 500 kilovatstundām?

Viedokli

Dāvanā saņems elektrību

ANITA EVERTE, Rugāju novada sociālā dienesta vadītāja

Prieks, ka esam starp sešām Latvijas novada domēm, kas jau saņemušas "Latvenergo" dāvinājumu – elektrības norēķinu kartes. Pavisam Rugāju novadam piešķira 116 kارتes 116 mājsaimniecībām – tātad vienai ģimenei paredzēta viena karte. Ar pirmdienu tās pie sociālajiem darbiniekiem var saņemt Rugāju novada domē un Lazdukalna pagastā. Mūsu novadā ietilpst divi pagasti, tādēļ "Latvenergo" dāvinājumu sadalījām uz pusēm, katram pagastam piešķirot pa 58. Pēc sociālā dienesta aprēķiniem elektrības norēķinu kartes saņems novada GMI pabalstu saņēmēji - 21 ģimene un 95 trūcīgās ģimenes ar bērniem.

Karti izsniedzot, tajā tiks ierakstīti personas dati, tāpēc dāvinājumu varēs saņemt tikai tas cilvēks, uz kura vārda noslēgts

Tas būs liels atbalsts

INESE HOMKO, Vilakas novada Medņevas pagasta iedzīvotāja

ligums ar "Latvenergo". Gadjumā, ja cilvēks dzīvo cito saimnieka mājā, viņš elektrības maksājuma karti saņemt nevarēs. Piemēram, ja Annai ir ligums ar "Latvenergo" un viņai arī piešķirts trūcīgās personas statuss, viss kārtībā – viņa dāvinājumu varēs saņemt. Elektrības norēķinu kartes trūcīgās mājsaimniecības varēs saņemt pašvaldības sociālajā dienestā līdz nākamā gada marta beigām.

Lai saņemtu norēķinu karti, trūcīgajam iedzīvotājam jāatbilst dāvinājuma saņēmēja grupas kritērijiem, bet, dodoties uz pašvaldību, līdzīgi jāņem pase, izziņa par trūcīgās personas statusu un pēdējā kvīts par elektrības nomaksu (ieskaitot decembra maksājumu). Ja kvīts nav, pietiks ar liguma numuru un pēdējo skaitītāja rādījumu. Izniedzot karti, mēs pieiegārēsim informāciju par kartes saņēmēju un viņam izsniegtu karti. Šos datus vēlāk nodosim "Latvenergo", kas attiecinās 500 kWh maksājumu uz katru konkrēto klientu.

Saistībā ar "Latvenergo" dāvinājumu cilvēkiem ir daudz neskaidru jautājumu, piemēram, vai norēķinu karti var saņemt pensionārs, kurš saņem 100 latu pensiju. Atbilde ir - ne. Dāvinājums nepienākas arī katram ģimenes loceklim, jo elektroenerģijas patēriņu reķina par vienu mājsaimniecību. Cilvēki interesējas, ko darīt, ja ir saņemta norēķinu karte? Nav jādara nekas, jo informāciju par konkrēto trūcīgo personu mēs paši nosūtīsim "Latvenergo".

Elektrības norēķinu karti var izmantot arī, lai dzēstu parādu, kas iekräjies par līdzīm patēriņo, bet neapmaksāto elektrību.

Par "Latvenergo" akciju un elektrības norēķinu dāvanu kartēm dzirdēju jau rudenī, bet pagājušonēdē avīzē izlasīju, ka drizumā tās varēs saņemt savās pašvaldībās. Esmu ļoti priečiga, jo cilvēkiem tas būs liels atspāids – arī manai ģimenei, kurā aug trīs bērni (Lāsma, 7.klases skolniece, pirmklasnieks Maiks un Rīčards, kuram ir 1,5 gadi). Nezinu, tas ir daudz vai maz, bet vidēji mēnesi ģimenei patēriņam aptuveni 100 kilovatus elektrības. Visvairāk elektrību apēd mūsu vienīgais televizors, elektriskā tējkanna un veļasmašīna, gaisma vajadzīga arī visās četrās istabās, virtuve un gaitenī.

Aprēķināju, ka ar šo dāvanu karti varēsim nemaksāt par elektrību vismaz nākamos četrus, piecus mēnešus. Tas ģimenei būs liels atspāids, īemot vērā, ka man, vīram un trīs bērniem mēnesi jāiztiekt ar 99

No šī parāda karte dzēsīs tikai 500 kWh, bet par atlikušo parāda summu cilvēkam vajadzēs norēķināties pašam. Ja viņš mēnesi nepatērē 500 kWh, maksājums ar karti tiks veikts avansā. Lai zinātu, kad atkal jāsāk maksāt, pie pēdējā apmakātā rādījuma būs jāpieskaita 500 kWh. Vienīgais, kas kartes saņēmējam būs jādara - jāseko, kad skaitītāja rādītājs sasniegis šo skaitli, lai par pārējo patērieto elektrību atkal varētu norēķināties pats. Apmakātās 500 kWh var iztērēt neierobežotā laikā, dāvinājumam nav izlietojuma termiņa. Karte būs derīga arī tad, ja cilvēks vēlēs pieslēgt elektrību, kas kādreiz bijusi atslēgta.

Iedzīvotāju interese par "Latvenergo" dāvanu kartēm pagaidām nav liela, taču cilvēki nāk un jautā. Mums ir prieks, ka jau līdz Ziemassvētkiem ar šo dāvinājumu cilvēkus mazliet, bet varam iepriecināt.

Fakti

- AS "Latvenergo" un **Latvijas Pašvaldību savienība noslēgusi līgumu par sociālā atbalsta kampaņu trūcīgajiem 2009.-2010. gada apkures sezonas laikā, kuras programma nodrošinās atbalstu elektroenerģijas maksājumiem divām iedzīvotāju grupām - trūcīgajiem iedzīvotājiem (GMI pabalsta saņēmējiem) un trūcīgo ģimeņu ar bērniem mājsaimniecībām.**

- **Rugāju novada domei piešķirtas 116 elektrības norēķinu kartei, Balvu novadam - 836, Vilakas novadam - 210 un Baltinavas novadam - 68 kartei.**

latiem, kas ir vienīgie ienākumi. Būtu labi, ja arī vientulējie pensionāri un invalīdi varētu saņemt šo dāvinājumu, bet, cik saprotu, viņi nav iekļauti nevienā no kategorijām, kam paredzētas kartes.

Tagad valstī visiem grūti laiki, arī mums, taču kaut kā tālāk jādzīvo. Neesmu slīnējis un no darba nebaidos, taču Mednevas pusē diemžēl darba nav ne man, ne vīram. Arī lopu mums nav, tikai zemes pleķītis, kurā ziemai izaudzēt kādu karputeli, burķānu, bieti un kāpostu. Labi, ka vismaz vasarā vīram bija iespēja iet mežā, lasīt ogas un nopelnīt tik daudz, lai varētu palaist bērnus uz skolu. Uz lieku valdības atbalstu mēs pat neceram, jo tāpat ir skaidrs, ka tur, augšā, visu izlems bez mums.

Viedokļus uzsklausīja S.Karavočiķa

Īsumā

Apmeklē bibliotēku izstādes

Pirms Ziemassvētkiem vairākās pagastu bibliotēkās izveidotas izstādes, kas priecē skatītājus un rosina tumšajos ziemas vakaros pievērsties rokdarbiem.

Krišjāņu pagasta bibliotēkas vadītāja Gunta Ludborža stāsta, ka Adventes laikā pagasta bibliotēkas telpās notika rokdarbu izstāde "Auksts... Salst... Derētu paadit!". Šajā izstādē ar saviem rokdarbiem piedalījās pensionāti skolotāja Natālija Zdanoviča. Neskatoties uz saviem 93 gadiem, vienmēr moža un galvenais – pozitīvu emociju cilvēks. Viņa ir čakla rokdarbniece, kura savus darbus dāvina radiem un draugiem, raksta dzeju, dzied un piedalās dažādās aktivitātēs. Kā stāsta bibliotēkas vadītāja Natālija, viņa to dara, lai uzturētu veselību un dzivesprieku.

Foto - no personīgā arhīva

Rokdarbu izstādē. N.Zdanovičas darinātie rokdarbi priecē pašu rokdarbnieci un izstādes apmeklētājus.

Tilžas pagasta bibliotēkā pirms svētkiem apskatāma izstāde "Advente – brīnuma gaidīšanas laiks". Tajā izlikta literatūra par Adventa laika nozīmi garigajā dzīvē, kā arī raksti no žurnāliem par šo gaidīšanas klusos laikus un praktiski padomi, kā izgatavot Adventes vainagu. Bibliotēkas vadītāja Ilze Pugača stāsta, ka gada nogālē bibliotēkā apmeklētāji varēs apskatīt izstādi "Skan Ziemassvētku zvani", kas veltīta gada gaišāko svētku tēmai.

Lazdukalna pagasta bibliotēkā no 10. līdz 24. decembrim skatāma izstāde "Ceļā pret Ziemassvētku brīnumam". Tajā apskatāmi skolotāju Vajas Ločmeles un Ivetas Usenieces gatavotie apsveikumi, kā arī vairāku skolēnu un pagasta iedzīvotāju, piemēram, Leontinas Bikovskas, darbi. Meitenes Laura Putilova un Agnese Logina darinājušas dažādas glezniņas un kompozīcijas par Ziemassvētku tēmu, izmantojot papīru, dziju un dabas materiālus. "Mums bija organizēta radošo darbību diena, kad interesenti nāca uz bibliotēku, lai apgūtu apsveikumu gatavošanas prasmi. Tehnikas, ko izmanto apsveikumu tapšanā, ir ļoti dažādas. Viens no jauninājumiem izstādē, piemēram, ir izšūtie apsveikumi, kur zem izšuvuma ir datorā uzrakstītas dzejas rindas," stāsta bibliotēkas vadītāja Ligita Kalnēja. Ir dzirdēts sakām, ka iedzīvotājos vēl nav jūtama svētku noskaņa. Svētku izstādes apmeklējums ir viena no iespējām, kā rosināt sevi domāt par gatavošanos Ziemassvētkiem.

A.Socka

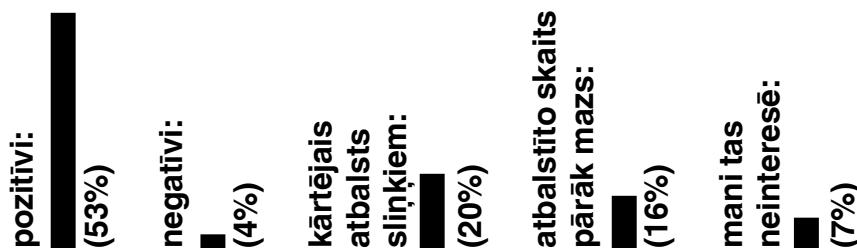
Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā

www.vaduguns.lv

Kā vērtējat "Latvenergo" dāvinājumu - dāvanu karti par 500 kilovatstundām?

Kopā: 45

Reportāža

Studenti satiekas ballē

Katru gadu Balvu Tālākizglītības centrā notiek esošo un bijušo studentu satikšanās, jo kur gan citur no teju vairāk nekā divsimt šajā iestādē studējošajiem viens otru iepazīs.

Arī šogad, tikai varbūt mazliet vēlāk nekā citus gadus, studentu balle kopā ar grupu "Pagrabs" no Valmiermuižas iepriecināja krietnu pulku zinātkāro jaunāka un vecāka gadagājuma cilvēku.

Atrakcijas, kurās ar skaitļu palidzību noskaidroja ģēnijus, talantigos un arī pelēko masu, mijās ar sarunām, fotografešanos, dejām un rotaļām. Ar krāsainām luminiscejošām aprocēm studenti bija pamanāmāki, un dejojot tā vien gribējās rokas mest pa gaisu vien, pa gaisu vien... Balvu novada domes priekšsēdētājs Jānis Trupovnieks, kurš šeit studē magistrantūras 2.kursā, pauda prieku, ka Balvi, tāpat kā Riga, Jelgava, Valmiera, ari kļūst par studentu pilsētu. Gudrība, kas mūsos, esot jādod pasaulei.

"Esi neparasts. Esi atklājējs.

Esi drošīdgās, radi drosmi.

Neatdarini citus, esi stiprs, esi talantīgs.

Neatbalsties uz citiem.

Domā pats ar savu galvu. Esi pats.

Dieva pilnība un godīgums ir apslēpti tevī.

Atklāj tos," ar Himalaju skolotāju vēstijuma vārdiem studentus sveica Tālākizglītības centra direktore Maruta Castrova.

Kopā ar Allu Borisovnu. Pugačovas klātbūtnē un dziesmas visus bezmaz vai apbūra, un ar šo zvaigzni katrs gribēja vismaznofotografēties, bet autogrāfus gan nelūdza.

Nes sveicienus un saka paldies. Studentu vārdā paldies vārdus Tālākizglītības centrā strādājošajiem par iespēju augstāko izglītību iegūt savā pilsētā saka Bērzkalnes pagasta pārvaldniesks Jānis Roginskis (no kreisās).

Vai man piestāv? Maģistrantūras pirmā kursa studenti Guntu Grāmatiņu atraktīvās rotaļas iepriecināja no sirds.

Galvenie varoņi pirms bakalaura darbu aizstāvēšanas. Dienu pirms balles divdesmit viens Informācijas sistēmu menedžmenta augstskolas students Tālākizglītības centrā aizstāvēja savus bakalaura darbus, kas deva labu stimulu ballē ierasties visķuplākajā pulkā un pēc saspringta darba relaksēties kopā ar kursa biedriem.

Fotogrāfu lomā. Studenti ir atraktīva tauta, un, lai iemūžinātu svarīgākos mirķus, dažam labam bija jānogulstas pat uz grīdas.

Vai dzejoliti zināt? Salaveča un citu tēlu lomā iejutās grupas "Pagrabs" soliste, profesionāla kultūras pasākumu vadītāja Līga Stebere.

Runcis pārtaps par tīgeri. Runča izdarībām un pavēlēm visi klausīja uz vārda, jo kad vēl varēs... 'apriet' citus, turklāt izdarīt to caur spēli.

Būs sabiedrības pārvaldes speciālisti. Šajā kursā studējošie puiši ballē bija dejotāju top desmitniekā.

Grāmatvedības un finanšu koledžas studentes. Viņas šogad studē otrajā kursā.

Z.Loginas teksts un foto

Trešdienas saruna

Riči ar sirdsdāmām uz Balvu skatuves

Dziedošo ģimēnu šovs LNT programmā gan beidzies, bet saredzēšanās un satikšanās prieks ar iepazītajiem cilvēkiem skatītājiem turpinās. Dziedātāji ir tik ļoti atraisiūšies, pat iejušies skatuviskajā tēlā, ka, liekot lietā talantu un izdomu, sastādījuši savas koncertprogrammas, un Ziemassvētku gaidīšanas laiku izmanto aktīvām kocertturnejām pa Latviju. Veiksmīgi to dara arī RIČI – trīs dziedošie un muzicējošie puiši, kuri aizvadītajā nedēļā Balvos sniedza pat divus koncertus. Kopā ar viņiem skatuvi greznoja arī divas ugunīgas dāmas. Skatītāji mūzikus uzņēma sirsniņi jo sirsniņi, nesko-podamies ar aplausiem.

Riču ģimene iemantojusi atpazīstamību visā Latvijā. Starp dziedātājiem ir divi Kaspari un trešais – Rinaldo. Runavīra fukcijas uz skatuves parasti uzņemas gaišmatainās Kaspars, un arī Balvos īsi pirms koncerta notikušajā intervijā vairāk runāja tieši viņš.

Mēs jau zinām, ka asinsradnieki no Jums ir tikai divi – romu tautības cilvēki Kaspars un Rinaldo (istajā vārdā Ritvars). Bet kā šai skatuviskajai ģimenei piebiedrojies otrs Kaspars?

-Mēs satikāmies pirms gadiem deviņiem, kad abi brāļi, būdami pavism jauni, koncertēja čigānu ansamblī. Man toreiz bija 17 gadi. Satikāmies un sākām kopā dziedāt, gadus divus uzstājāmies toreizējā mūzikas ansambļa sastāvā, skatītājiem ļoti patika. Bet pēc tam izveidojām savu sastāvu, ko tagad ļaudis pazīst kā Ričus. Šādi kopā esam piecius gadus.

Kur Jūs tolaik varēja redzēt skatītāji?

-Mēs sevi tolaik īpaši nepopulārējām, uzstājāmies šauram skatītāju lokam, kas mūs pazina.

Jūs visi trīs sevi saucat par brāliem?

-Asinsradnieki ir Kaspars ar Ritvaru, es – otrs Kaspars - esmu kā dvēseles brālis. Taču mēs patiešām dzīvojam un jūtāmies kā brāļi – kopā muzicējam, domājam un veidojam savu skatuvisko programmu, viens otru arī pieskatām (smejas). Ja tas tā nebūtu, mēs tik ilgi kopā nemaz nespētu noturēties.

Muzikālā uzglītība, ko var apliecināt ar oficiālu dokumentu, ir tikai man, bet abiem čigānu tautības mūziķiem ir Dieva un dabas dots talants. Viņi abi mūzikas jomas skolās nav gājuši un nav mācījušies. Taču mēs, protams, būdamī mūziķi, mācāmies visu laiku un gatavojam savus priekšnesumus.

Kas Jūs pamudināja piedalīties dziedošo ģimēnu šovā?

-Es pamaniju reklāmu televīzijā, kur reklamē ģimēni tās klasiskajā variantā, taču nepievērsu šim faktam uzmanību. Tad mūsu meitenes laikam ierunājās: "Nu, aizejiet, piesakieties, pamēģiniet!" Un tad mēs izdomājām, ka savu uzstāšanos varētu veltīt tēvu piemiņai. Mūsu tēvi no šīs dzīves aizgājuši pārgrās un traģiskās nāvēs. Kad mūs ieraudzīja un

Foto - A.Kirsanovs

Ugunīgie Riči. Divi Kaspari, Rinaldo un dejotājas Lillija un Rada.

dzirdēja šova atlasē, tad gan bija emocijas oi,oi...Toreiz mēs nezinājām un nesaprātam, kā izvērtīties šova tālākā gaita, kas tajā īsti notiks.

Jūs tagad vai visa Latvija pazīst kā spožus un talantīgus mūzikus, bet kas esat ikdienā?

-Rinaldo ir vidusskolēns, mēs, abi Kaspari, pēc oficiālā statusa – bezdarbnieki. Taču kādi gan bezdarbnieki, ja muzicējam un naudu pelnām ar savu uzstāšanos? Jā, Kaspars ir arī tētis. Darba mums netrūkst.

Šo interviju palīdzēja noorganizēt Jūsu menedžeris. No viņa uzzinājām arī par koncertu Balvos. Izskatās, ka Ričiem ieplānotā plāša kocertturneja, tā ir?

-Jā, jo ar šodienu (domāts – 10. decembris) arī sākas mūsu ceļošana un koncerttūres Latvijā. Sāksim dzīvot 'uz riteņiem', mums ir speciāls busiņš. Mēs braucam visur, kur mūs aicina. Divdesmit dienās mums ieplānoti trīsdesmit koncerti. Ir dienas ar diviem vai pat trim koncertiem. Kā mēs to izturēsim? Kad tas būs beidzies, tad arī varēsim pastāstīt. Bet darba mums daudz. Ir plāni arī vasarai, kad mums piedāvā piedalīties brīvdabas teātra izrādēs un būt kopā ar Oranžo kori.

Vai popularitāte ir patikama lieta?

-Tā, pirmkārt, ir atbildība. Rinaldo saka – arī patikami. Mums patik tas, ko darām. Dziedam latviešu, spāņu, krievu, romu un angļu valodā. Visskaņīgāk, mūsurprāt, skan romu un spāņu valodā. Bet ieklausieties koncertā, kā mēs dziedam latviski - skan arī latviešu valoda!

Kā vērtējat faktu, ka šovā Jums iedeva otro vietu?

-Godīgi pateikt! Mēs esam ļoti priečīgi! Pēc prognozēm jau bija skaidrs, kam jāuzvar. Taču mūsu ieguvums šova laikā ir ļoti liels. Esam kļuvuši pazīstami un tagad paveras daudzas nākotnes iespējas. Kā tērēsim balvu – 5 tūkstošus euro? Pirmkārt, Rinaldo veselības uzlabošanai, jo viņam paredzēta deguna operācija. Pagaidām mēs kā mūziķi neko daudz nopelnīt nevaram, kā tas varbūt izskatās no malas. Koncerti prasa arī izdevumus – transports, īre, reklāma, koncerta nodrošināšana un tamlīdzīgi. Kas paliek pāri, atskaitot izdevumus, jāsadalā uz sešiem - septiņiem cilvēkiem.

Vai varat atklāt, kas bija

dziedošo ģimēnu šova favorīti, ko Jūs ierindotu pirmajā vietā?

-Personīgi es kā līdzvērtīgus konkurentus uztvēru Dukuru ģimeni. Man šovā patika viņu klātbūtnē. Es domāju, ka mums vēl būs ar viņiem iespēja Rīga kopīgi koncertēt. Bet pārējās – ļoti atšķirīgas ģimenes, un katra par sevi skaista. Jāteic – gurķi ar āboliem vienā burkā nez vai iet kopā.

Rinaldo skatītāji atceras arī no šova "Divas zvaigznes", kur viņš dziedāja kopā ar bijušo Saeimas spikeri Ingrīdu Īdri. Dziesma "Seit ir Latvija" daudziem palikusi atmiņā kā komiska politikas izgāšanās.

-Ritvaram sākotnēji pāri bija ieplānota Katrīna Pasternaka. Taču viņa atteicās aizņemtības dēļ, un tad uz ātru roku atrada citu. Rinaldo saka, ka viss jau bijis labi, tikai pēdējā dziesmā abi ar Ingrīdu aizmirsuši vārdus, un tad arī sajucis.

Vai koncertus nāk skatīties arī čigānu tautības cilvēki?

-Ļoti maz! Varbūt viņus nomāc skaudība vai vēl kas cits, īsti nezinām. Ja viņi sēdētu mūsu koncertā, viņi noteikti neizrādītu savas emocijas. Jā, romiņi piemīt dabas dots talants dziedāt, taču, lai kāptu uz skatuves un uzstātos publikai, ar talantu vien nepieciešiek. Ir vēl ļoti daudz un cītīgi jāstrādā. Un vispirms ir jāgrib to darīt.

M.Sprudzāne

Rugāju novada domē

Piedalīties konkursā

Deputāti vienbalsīgi nolēma piedalīties atklātā projektu iesnieguma konkursā un iesniegt pašvaldības projektu "Ūdenssaimniecības attīstība Rugāju novada Rugāju pagasta Rugāju ciemā" un "Ūdenssaimniecības attīstība Rugāju novada Lazdukalna pagasta Benislavas ciemā" Eiropas Reģionālā attīstības fonda atbalsta saņemšanai. Noteica pašvaldības līdzfinansējumu abiem projektiem 15% apmērā no ERAF noteiktais attiecīnāmajā izmaksām. Projektu realizācijai plānots ļemt aizņēmumu Valsts kasē uz 20 gadiem ar valsts kasē noteikto procentu likmi.

Apstiprina 2010.gada budžetu

Apstiprināja Rugāju novada 2010.gada budžetu. Plānotie pamatbudžeta ieņēmumi kopā: Ls 976 908, izdevumi – 962 122. Pamatbudžeta izdevumi: vispārējie valdības dienesti – Ls 128 395, tostarp izpildvara un likumdošanas institūcijas – Ls 101 644; sabiedriskā kārtība un drošība – Ls 18 444, tostarp bāriņtiesa – Ls 9166, ugunsdzēsība – Ls 1820 un pašvaldības policija – Ls 7458; ekonomiskā darbība – Ls 14 945; vides aizsardzība – Ls 36 000; pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana – Ls 51 177; veselība – Ls 10 494, tostarp Lazdukalna feldšerpunkts – Ls 5247 un Skujenieku feldšerpunkts – Ls 5247; atpūta, kultūra un reliģija – Ls 90 776, tostarp sporta centrs – Ls 19 947, Rugāju bibliotēka – Ls 12 638, Tikaiņu bibliotēka – Ls 9 317, Lazdukalna bibliotēka – Ls 7 813, Skujenieku bibliotēka – Ls 7 713, tautas nams Rugājos – Ls 18 513, Lazdukalna kultūras pasākumi – Ls 10 458 un muzejs – Ls 4 377; izglītība – Ls 498 818, tostarp izglītības pārvalde – Ls 6 937, Rugāju novada vidusskola – Ls 151 102, Rugāju novada vidusskolas pedagoģi – Ls 111 085, Eglaines pamatskola – Ls 78 930, Eglaines pamatskolas pedagoģi – Ls 46 230, pārējie izglītības pakalpojumi (norēķini) – Ls 66 662, mūzikas skola – Ls 3 712, skolēnu pārvadāšana – Ls 20 889, jauniešu interešu centrs Rugājos – Ls 8 413, jauniešu interešu centrs Skujeniekos – Ls 4 858; sociālā aizsardzība – Ls 113 063, tostarp pabalsti – Ls 44 280, sociālās aprūpes centrs – Ls 45 680, sociālās palīdzības dienests – Ls 13 127, mājas aprūpe – Ls 5 956, veselības un sociālo pakalpojumu centrs – Ls 4 020. Kredīta atmaksai plānoti Ls 11 044.

Piešķir pabalstus un dāvanas

Ziemassvētku pacīņas viena lata vērtībā saņems 18 mūzikas skolas Rugāju filiāles audzēkņi. Tāpat pārsteigums neizpaliks bijušajiem Rugāju un Lazdukalna pagasta iedzīvotājiem, kuri šobrīd dzīvo pansionātā. 116 Rugāju novada ļaudis svētkos saņems "Latvenergo" dāvanu kartes. Minētās dāvanu kartes paredzētas mājsaimniecībām, kas sapēm GMI pabalstu un trūcīgo ģimēju ar bēniem mājsaimniecībām.

Piešķir nomā zemi

Nolēma iznomāt Aivaram Pugačam zemes vienību 5,7 hektāru platībā. Tāpat zemi iznomāja Intaram Jaundžeikaram – 2 ha platībā, Jānim Garbovskim – 18 ha platībā, Annai Pasikovai – 3 ha platībā, Jeļenai Kalvai – 3 ha platībā un Aijai Sockai – 3,1 ha platībā.

Atsakās no pirmsirkuma tiesībām

Atteicās no pirmsirkuma tiesībām uz nekustamo īpašumu "Laipa", kas sastāv no diviem zemes gabaliem ar kopējo platību 30,71 ha un dzīvojamās mājas ar palīgēku. Tāpat atteicās no pirmsirkuma tiesībām uz nekustamo īpašumu "Čiekuriņi" 7,4 ha platībā un "Krūzītes" 62,4 hektāru platībā.

E.Gabranovs

Redakcijā

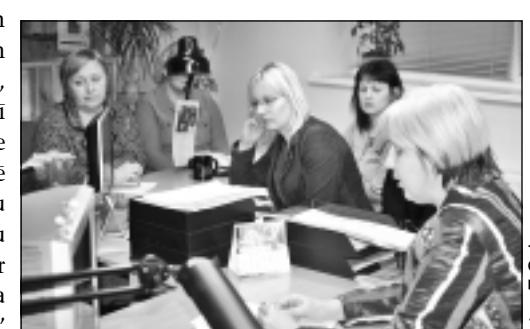

Foto - E. Gabranovs

Aizvadītās nedēļas nogalei vaduguniešiem un biedrības "Jauno žurnālistu skola" audzēkniem par žurnālistikas pamatiem, mediju funkcijām, uzdevumiem un daudz ko citu atgādināja bijusi ilggadējā laikraksta "Vaduguns" redaktore Rasma Zvejniece. Viņa atzina, ka negatīvi vērtē žurnālistikas pulciņus, kurus vada ar žurnālistiku nesaistīti cilvēki: "Vai esat dzirdējuši par ārstu pulciņiem? Vai tādi ir skolās? Dzirdot par žurnālistu pulciņiem, rodas mānīgs iespāids, ka žurnālistiku var mācīt jebkurš. Tā nav patiesība." Semināra dalībniekiem Rasma vēlēja dzīvi veidot kā ķebli ar 4 kājām: "Šis kājas simbolizē darbu, ģimeni, draugus un hobijus. Protams, mēdz būt ķebli ar 1, 2 vai 3 kājām, bet tas tomēr nav tik droši. Ar 4 kājām ķebliņi noteikti ir stabilāks - tāds cilvēks labāk pazīst dzīvi, ir pārliecinošāks, interesantāks, ar plašāku pieredzi un redzesloku, gaišāku skatu uz dzīvi. Turklāt, ja nolūzt viena kāja, ķebliņi nenogāžas, jo turas uz trijām. Žurnālistika ir dzīvesveids, bet tam nav jābūt vienīgajam, kas ir žurnālista dzīvē. Lai veicas!"

Īsumā

Gūst panākumus konkursā

Kārja Izarta 6.starptautiskajā konkursā "Jaunais virtuožs", kas 27.novembrī notika Rīgas Latviešu biedrības nama Baltajā zālē divas kārtas, katrā no kurām bija jāspēle sava programma, 1.pakāpes diplomu ieguva Balvu Mūzikas skolas 6. eifonija klases audzēknis Kristaps Kroīčs (skolotājs Egons Salmanis, koncertmeistare Egita Salmane).

Z.Logina

Uzstājas Balvu pansionātā

9.decembrī ar labdarības koncertu Balvu pansionātā iemītniekus sveica Balvu Valsts ģimnāzijas deju kolektīvs deju skolotājas Lūcijas Bukšas vadībā, teātra pulciņš un solistes Aiga un Madara.

Eglainieši piedalās zeķu ballē

Foto - no personīgā arhīva

Aukstu laiku gaidot, dažas mazo eglainiešu māmiņas vēra vaļā savas pūra lādes, bet citas, izmantojot radošo izdomu un rokdarbnieces talantu, darināja mazuļiem jaukas zeķites, ko uzvilkst zeķu ballei. Mazajos zeķu pārišos varēja atpazīt skaistas zivtiņas, gotiņas, pelites, lauvēnu, gailišus, sunišus un citus dzīvniecīņus. Audzinātājas Liga un Aija bērniem bija sagatavojušas daudzveidīgus uzdevumus, rotājas un dziesmas, kurās galvenās varones, protams, bija zeķes. Mazie zeķu balles dalībnieki ar savu krāšņo zeķu pārīti padižojās arī lielās zeķu parādes goda apli. Balli vēl interesantāku darija zeķītēs paslēptie mazie noslēpumi, kurus bērni minēja ar taustes palidzību. Balles laikā bērni krāsoja un kārtoja pa pāriem sajautās zeķites, piedalījās citās interesantās rotālās un pamatīgi izdejojās.

Izdod savu kalendāru

Pirmsdien Balvu 2.pamatskolā skolēni un skolotāji piedalījās jaunā skolas kalendāra prezentācijā. Tajā atspoguļotas aktivitātes trīs mēnešu garumā, kuru mērķis bija veicināt skolēnos sevis un savas ģimenes piederības izjūtu Latvijas valstij. Šajā laikā bērni lasīja daiļliteratūras grāmatas latviešu valodā un izlasito atspoguļoja radošajos darbos, piedalījās zīmējumu konkursā "Es būvēju savu namu", sacerēja dzejoļus, miniatūras, tēlojumus un pasaikas, veltītas savai pilsētai un valstij, piedalījās erudīcijas spēlēs par tautas tradīcijām, ierindas skatē, sakopa skolas apkārtņi un darija daudz ko citu. Skolas kalendāru 1010.gadam saņēma aktīvākie skolēni un arī skolotāji.

Foto - I.Tušinska

Apskata darbus. Pirms pasākuma bērni un skolotāji novērtēja savu veikumu, apskatot izstādes eksponātus – zīmējumus, sacerējumus, kopīgi izveidotu Latvijas karti.

Precizējums

Precizējam, ka 11.decembrī 1.lapā publicētajā rakstā "Laiks pielaikot svētku tērpu" minetos skaistos papīra rotājumus Rugāju novada skolas logos veidojuši bērni skolotājas Evijas Konivales vadībā, bet skolotāja Iveta Useniece kopā ar bērniem veidoja apsveikuma kartīņas.

Mazpulkos

Vairāk uzmanības veltī vēsturei

Šogad Latvijas mazpulkos organizācija svin savas pastāvēšanas 80.gadadienu, tādēļ šim notikumam par godu turpinām stāstīt par tiem bijušā Balvu rajona mazpulkiem, kas, neraugoties uz grūto pārmaiņu laiku, turpina iesākto ceļu, audzinot bērnu darba tikumu un mīlestību uz savu zemi.

Baltinavas vidusskolas mazpulkus dibināts 1995.gada martā, bet reģistrēts tā paša gada augustā. Šogad mazpulkam pievienoja 12 jauni dalībnieki.

Mazpulkus dibināja un pirmos piecus gadus vadīja skolotāja Leontīna Mežale. "Šajos gados ļoti aktīvi mazpulkā darbojās Lelde Keiša un Aigars Ločmelis, kurš savulaik saņēma 2.pakāpes diplomu par savāktajiem materiāliem medus pielietošanā Bulduru sanatorijās. Par izaudzēto kirbju ražu 1. un 2.pakāpes diplomus saņēma arī Marina Rasa," par saviem labākajiem audzēkņiem stāsta skolotāja. Lai kļūtu par zinošu mazpulkā vadītāju, Leontīnai Mežalei bija daudz jāmācās pašai. "Bieži apmeklēju dažadus apmācību kursus un seminārus. Padomu nekad neliedza arī Rugāju mazpulkā vadītāja Margarita Stradiņa," atceras L.Mežale.

2000.gadā Baltinavas vidusskolas mazpulkā vadības grožus pārņēma skolotāja Anna Priedīte. "Interesi par mazpulkā darbību skolēni nav zaudējuši arī mūsdienās. Katru gadu Baltinavas vidusskolas mazpulkā darbojas 12 līdz 15 skolēni. Šogad vidusskolu beidza 8 mazpulkā dalībnieki, bet par jaunajiem mazpulkām kļuva 12 skolēni," stāsta skolotāja. Viņa uzsver, ka mazpulkā darbojas

Foto - no personīgā arhīva

Baltinavas vidusskolas mazpulkas 2009.gada maijā. 1.rindā (sēž): Raitis Tabors, Dairis Gabranovs. 2.rindā: Zane Bukša, Ilze Kaša, mazpulkā vadītāja Anna Priedīte, Dana Mežale, Anna Laganovska. 3.rindā: Sintija Bukša, Diāna Logina, Zanda Keiša, Agnese Pastare, Valērijs Kušnirs, Tatjana Boldāne, Jānis Tabors, Raivis Dauksts, Santa Daukste.

bērni, kuri ir aktīvi visās dzīves jomās. Viņi dzied, sporto, dejo, piedalās valsts un skolas svētku svīnībās.

Piedalās mazpulkēnu aktivitātēs

Tāpat kā citu skolu mazpulkēni, arī baltinavieši ik gadu raksta pavasara pieteikumus projektiem, prezentē veikumu rudens skatēs, kā arī piedalās Latgales novada forumos. Ar labiem rezultātiem izceļas Valērijs Kušnirs, Jānis un Raitis Tabors, Tatjana Boldāne.

"Šajos gados esam piedalījušies desmit novada forumos. Katru gadu piedalāmies rajona darbu skatēs. Esam ciemojušies divās Latvijas mazpulkā biedrības rīkotajās vasaras nometnēs ar nosaukumu "Visu

daru es ar prieku", kā arī piedalījušies 7 sporta spēlēs," Baltinavas vidusskolas mazpulkā sasniegumus uzskaita skolotāja Anna Priedīte.

Baltinavas mazpulkēni labprāt tiekas ar citu mazpulkā dalībniekiem gan talkās, gan citās nodarbēs – svētkos, viktorīnās. Bet šogad – projektu nedēļas laikā viņi apkopoja ziņas par mazpulkām Baltinavas pagastā Latvijas brīvvalsts laikā un pētīja, kā mazpulkā darbojas mūsdienās. "Šajā mācību gadā vairāk vērības veltīsim mazpulkā vēsturei, jauno mazpulkēnu apmācībai projektu rakstīšanā un realizēšanā, kā arī vides uzkopšanas darbiem," nākotnes plānus atklāj Anna Priedīte.

Upītes mazpulks atsāk darboties

Upītes pamatskolas 255. mazpulkas Henrika Supes vadībā darbās no 1937. līdz 1940.gadam, 1997.gadā tas darbibu atsāka Monikas Keišas vadībā, bet šogad pēc neilga pārraukuma mazpulkēnus ap sevi pulcē skolotāja Dina Krakope.

Daudzi no pirmajiem Upītes mazpulkēniem jau sen atdusas kapu kalniņā. Kāda no tā laika mazpulkā dalībniecēm atceras, ka H.Supe daudz strādājis savā tēva saimniecībā, palīdzējis visos lauku darbos, braucis arī uz izstādēm ar paša izaudzētajiem dārzeniem. Bet sēklas, ko mazpulkēni izmantojuši saviem darbiem, H.Supe pasūtījis speciālā katalogā. Kā

atmiņas par trīsdesmito gadu mazpulkēnu padarīto kalpo viņu iestādītā bērzu aleja gar ceļa malu Ančipova – Lōtuši – Zelči, kas zaļo vēl šobaltdien.

Sakopj apkārtņi un pēta vēsturi

Pašreizējais Upītes pamatskolas mazpulkā darbību atsāka 1997.gada 20.janvārī. Līdz pat 2008.gada maijam to vadīja skolotāja Monika Keiša. Savu darbību 1997.gadā mazpulkēni sāka ar skolas apkārtnes uzkopšanu, apstādījumu veidošanu un augu novērošanu. Vēlāk viņi pievērsās arī citām tēmām – izpētīja un apkopoja pagasta kultūrvēstures pieminekļus, pētīja Upītes etnogrāfiskā ansambla vēsturi 20 gadu garumā, apkop-

poja datus par pagastā dzimušajiem dvīņiem, kā arī pagasta ievērojamākajiem cilvēkiem un to ieguldījumu Latvijas valsts uzplaukumā. Mazpulkēni strādāja arī pie dažādiem lauksaimniecības projektiem – novēroja dabu, audzēja kāpostus, burkānus, puķes. Ar šiem projektiem piedalījās rajona skatēs un novada forumos, gūstot pateicības, sertifikātus un citus apbalvojumus. Vasaras Upītes mazpulkēni labprāt darbojās rajona mazpulkā nometnēs, piedalījās veselības dienā "Saulesdārza", Latvijas mazpulkā 12.sporta spēlēs un citos valstī rīkotajos pasākumos, apmeklēja Latvijas mazpulkā konferences Rīgā un brauca interesantās ekskursijās pa Latvijas skaistākajā vietām.

Notikums

Pirmie Latvijā saņem zeltu

Decembra sākumā Latviešu biedrības namā notika jauniešu apbalvošanas pasākums.

Starptautiskus apbalvojumus – sertifikātus un nozīmītes – saņēma 45 Latvijas jaunieši, kuri gada laikā veiksmīgi izpildījuši pašizaugsmes programmas "Award" prasības. Ipašs prieks bija par to, ka šogad, papildus bronzas un sudraba līmeniem, Latvijā pirmie seši

jaunieši saņēma zelta līmena sertifikātus. Tie bija Balvu jaunieši Laura Keiša, Guntars Logins, Ilmārs Pužulis, Māris Mednis, Oskars Smoļaks un Jānis Supe. Apbalvošanas ceremonijā piedalījās arī programmas "Award" patronese Latvijā – eksprezidente Vaira Viķe-Freiberga. Viņa ipaši uztēica balveniešu veikumu, sasniezot augstāko iespējamo rezultātu. "Esmu lepna, ka mūsu jaunieši sasniedz starptautiska līmena sasniegumi. Iespē-

jams, ka Balvu jauniešu sasniegumi jau bija vēsturiski ieprogrammēti, jo ne velti vārds "Award" tulkojumā nozīmē 'balva', teica Vaira Viķe-Freiberga. Apsveikuma vārdus teica arī ipašie viesi – programmas koordinatori no Somijas - dziedātājs Lauris Reiniks un modes māksliniece Šeila. Kopā apbalvojumus saņēma 15 jaunieši no Balviem, bet vadītāja Valentīna Pužule – Izglītības un zinātnes ministrijas Goda rakstu. J.Supe

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Tradīcijas

Ik dienu tuvoties Dievam

Ar savu rīcību un domām katrs cilvēks vai nu tuvojas, vai arī attālinās no Dieva. Baltinavas kristīgajā speciālajā skolā pedagogi un audzēkņi, piemēram, ik dienu cenšas spērt mazu soliti preti Dievam.

Atšķirībā no citām skolām, šeit ir vairākas lietas, kas liecina, ka viņi ir tuvākās attiecībās ar ticību un baznīcu, ir apjautuši un iepazinuši Dieva mīlestību. Piemēram, kristīgās mācības stundas skolā apmeklē visi skolēni no septiņiem līdz divdesmit gadiem. Viņiem ir sava Baltā istaba, kur pulcēties vairākiem kopā vai arī ienākt vienam, lai pavadītu laiku lūgšanā. Katru rītu viņi sāk ar "Tēvs mūsu", savukārt vakarā noskaita lūgšanu "Esi sveicināta, Marija". Skolā un kādreiz kādā ārpusskolas pasākumā audzēkņi pirms ēdienu reizes pārmēt krusta zīmi. Tas ir iegājies gadu garumā tāpat kā lielai daļai ticīgu cilvēku un nešķiet nekas īpašs. Tomēr vērotājam no malas šī tradīcija brīžam mēdz izraisīt izbrīnu un pārsteigumu. Skolā reizi mēnesi notiek svētās Mises, ko vada draudzes prāvests Ivars Babris. Prāvests skolu apciemo arī citreiz, piemēram, Ziemassvētku pasākumā. 22.decembrī audzēkņi, viņu vecāki un skolotāji pulcēsies pie eglītes, skanēs priekšnesumi, bet tas būs kluss pasākums, jo notiks pirms Kristus dzimšanas svētkiem. Pirms priekšnesumiem prāvests klātesošos ikreiz aicina uz nelielu svētbridi, lai padomātu par Ziemassvētku patieso būtību. Jautrām izdarībām skolēni laujies Jaunajā gadā, kad skolā rīkos karnevalu. Brīvdienās daļa bērnu, kuri paliek skolā, apmeklē baznīcu, piedalās dievkalpojumā un iet arī procesijā. Skolā pedagogi mēdz organizēt lūgšanu kēdītes - lūgšanas, ko nepārtrauki skaita vairāki cilvēki. Jautājumi, kas izskan lūgšanās, ir visdažādkie, piemēram, veseliba un skolas dzīve.

Ielaist sirdīs Adventa gaismu

Laiku, kad sākas jaunais baznīcas gads un cilvēki sāk gaidīt Jēzus piedzīmšanas notikumu, Baltinavas kristīgā speciālā skola katru gadu atzīmē ar Adventa svētku ieskaņas pasākuma rīkošanu.

Pasākumam, kas ir tradicionāls ilgus gadus, gatavojas viss skolas kolektīvs un uzaicinātie ciemiņi. Svētku koncertā šogad tikās Baltinavas vidusskolas, Baltinavas mūzikas skolas, Dzelzavas speciālās internātskolas un Raudas speciālās internātskolas pašdarbnieku kolektīvi. Viņi uzstājās ar priekšnesumiem, kas veltīti Adventa laika ieskaņai.

Kā stāsta sociālā pedagoģe Gunta Mincāne, centrālajā svētku norisē koncertā Baltinavas novada kultūras namā visus dalibniekus uzrunāja Baltinavas draudzes prāvests Ivars Babris, atzīstot, ka ir pateicīgs Baltinavas kristīgās skolas kolektīvam, kas viņu aicina uz šo pasākumu un dod iespēju cilvēkus uzrunāt ne tikai no baznīcas kanceles. Uzaicināto skolu audzēkņi uzstājās ar dažāda rakstura - instrumentāliem, vokāliem un deju - priekšnesumiem.

Baltinavas kristīgās speciālās internātskolas pašdarbnieki koncerta noslēgumā uzrunāja klātesošos ar cerību, ka

Iededz sveces. 2.klases skolēni Kristīne Nikolajeva un Normunds Timenieks Adventa pasākumā iejutās eņģelišu tēlos un dāvāja gaismu.

Gatavo papīra eņģelus. Skolēni kopā ar skolotāju aktīvi rosās radošajās darbnīcās, lai uzburtu krāšņus, baltus eņģelišus, kas kopā ar bērniem vēstis par Kristus dzimšanas svētkiem.

gaidāmi gaiši un ticības pilni svētki, aicinot Adventa laikā atvērt sirdis labajam. Dziesmā "Mans sargeņģelis" viņi aizlūdza par visiem cilvēkiem, īpaši grēciniekiem, kam vajadzīga cerība labajam. Uz skatuves nolaidās mazi eņģeliši un sēdēja uz jumta kores, apraudot visu skumjo. Balto pārsliņu deja rosināja domāt par balto ziemu, kas noteikti mums visiem vēl priekšā. Pēc pasākuma organizētāji atzīna, ka šoreiz tas prasījis daudz spēka, taču cerību pilnais laiks mobilizē un dod spēku izdarīt gandrīz neiespējamo.

"Pasākums nebeidzās ar koncertu, tā ir šī dienas oficiāla daļa, jo pēc pusdiņām skolā notiek liela rosiņa. Ciemīju gaida radošo darbnīcu vadītāji ar interesantiem un nerēdzētiem darbiem. Šogad pasākuma dalibnieki pie skolotājiem Rainmonda un Ojāra iemācījās veidot Ziemassvētku rotājumus un eņģelus, kopā ar skolotāju Ingu un Sarmīti - pīt trauciņus no vecām avīzēm, satīt svečturi kopā ar skolotāju Noru, baltās domas iepīt savdabīgos dekoros ar skolotāju Dainu, piedzīvot dažādu mantu pārvērtības skolotājas Ligitas vadībā, skolotāja Lilita un Inga iemācīja pagatavot netradicionālu konfekšu ezi. Darbu prezentācijas pasākuma dalibnieki varēja palielīties

ar savu darbu veikumu un ierosināt savus biedrus šīs idejas izmantot, gatavojot Ziemassvētku dāvanas. Radošajās darbnīcās šogad bija arī jauninājums, jo pirmo reizi skolēnus pavadīja skolotāji iesaistījās darba grupā un veidoja "Atspereci". Darbs ar šķērem un limi daudziem lika iedomāties, cik skolēniem jābūt veikliem. Šīs grupas vadītājas Violenta un Vineta ir priecīgas, ka šīs nelielais darbs licis pieaugušajiem pasākuma dalibniekiem atraisīties un izmantot iespēju iejusties atkal bērniņā," stāsta skolotāja G.Mincāne.

Pasākuma noslēgumā jaunākie dalibnieki atpūtās pirmssvētku ballītē, savukārt skolotāji dalījās pieredzē, apmainījās idejām pie kafijas un ciemiņu atvestajiem klinķeriem. Noslēgumā ciemiņi atzīna, ka šī ir jauka Baltinavas skolas tradīcija, kas aizsākusies jau 90-tajos gados, ir tikpat aktuāla arī šodien. Gatavošanās Adventa laika ieskaņas pasākumam aizrauj visu skolas kolektīvu, tas ir viens no centrālajiem Baltinavas kristīgās skolas notikumiem, uz kuru ir aicinātas visas Baltinavas kristīgās speciālās skolas draugu skolas. Skolas kolektīvs atzīst, ka viņi savās sirdīs iedeiguši gaismiņu svētkiem, arī citiem novēl ielaist sirdīs Adventa gaismu.

Īsumā

Dievkalpojumi Ziemassvētkos un Vecgadā

ROMAS KATOĻU DRAUDZĒS:

Balvos – 24.decembrī – Ziemassvētku vigilijā – 7.00 un 20.00; 25.decembrī – Kristus Dzimšanas svētkos – 00.00, 8.00 un 11.00; 26.decembrī 8.00, 11.00 un 18.00; 27.decembrī – Svētās Ģimenes un apstuļa Jāņa svētkos – 8.00 un 11.00; 31.decembrī Vecgada svētku pateicības dievkalpojums 18.00.

Pansionātā – 25.decembrī 10.00; 27.decembrī 14.00.

Vīksnā – 25.decembrī 12.00.

Sprogās – 25.decembrī 14.00.

Tilžā – 24.decembrī 18.00; 25.decembrī 8.00 (nav gavēja); 26.decembrī 12.00; 27.decembrī 12.00; 31.decembrī Vecgada noslēguma dievkalpojums 18.00.

Rugājos – 25.decembrī 12.00; 27.decembrī 15.00.

Bēržos – 24.decembrī 18.00; 25.decembrī 10.00; 26.decembrī 10.00; 27.decembrī 10.00; 31.decembrī 21.00.

Augustovā – 24.decembrī 21.00; 25.decembrī 12.00; 27.decembrī 12.00; 31.decembrī 18.00.

Skujetniekos – 24.decembrī 23.00.

Krišjānos – 24.decembrī 15.00; 25.decembrī 15.00; 27.decembrī 15.00; 31.decembrī 15.00.

Baltinavā – 24.decembrī 24.00; 25.decembrī 11.00; 31.decembrī 24.00; 1.janvāri 11.00.

Škilbēnos – 25.decembrī 14.30; 1.janvāri 14.30.

Viļakā – 24.decembrī 24.00; 25.decembrī 9.00 un 11.00; 31.decembrī 24.00; 1.janvāri 9.00 un 11.00.

Kupravā – 24.decembrī 17.00; 25.decembrī 8.00.

Liepnā – 24.decembrī 20.00.

EVANĢĒLISKI LUTERISKĀJĀS DRAUDZĒS:

Balvos – 24.decembrī Ziemassvētku svētvakara dievkalpojums 18.00; 25.decembrī Ziemassvētku dievkalpojums 10.00; 27.decembrī ģimeņu dievkalpojums 10.00; 31.decembrī Vecgada vakara dievkalpojums 18.00; 31.decembrī Jaunā gada sagaidīšanas dievkalpojums 23.30.

Tilžā – 25.decembrī Ziemassvētku dievkalpojums 13.00; 27.decembrī gada noslēguma dievkalpojums 12.00.

Viļakā – 24.decembrī Ziemassvētku svētvakara dievkalpojums 15.00; 31.decembrī Vecgada dievkalpojums 15.00.

Skanēs garīgās mūzikas koncerts

Bērzu Romas katoļu draudzē svētdien, 20.decembrī, pēc dievkalpojuma būs iespēja noklausīties garīgās mūzikas koncertu. Tajā dziedās Kubulu pagasta koris.

Apmeklēs Augustovas draudzi

20.decembrī Augustovas Romas katoļu baznīcā dievkalpojumu pulksten 10.00 (nevis kā ierasts pulksten 12.00) vadīs priesteris Fēlikss Šnevels no Kupravas draudzes. Priesteris šajā draudzē ir kalpojis agrāk, tāpēc tikšanās pēc vairākiem gadiem būs patīkama gan viņam, gan draudzes locekļiem.

Mums raksta

Veci cilvēki jāgodā

Vecums ir mūžīgās apceres temats rakstniekiem, dzejniekiem un ārstiem. Kā agrākos laikos, tā arī mūsdienās vecums nav milēts. Cilvēks grib ilgi dzīvot, bet negrib palikt vecs.

Taču vecums ir ietverts Dieva lēmumos. Uz vecumu jāgatavojas. Sena paruna vēsta, ka jaunībā jāiestāda koks, lai vecumā varētu apstāties koka ēnā. Vecums ir jaunības un spēka gadu turpinājums. Cilvēka pienākums visu mūžu dzīvot saskaņā ar Dieva likumiem. Ar pateicību jāpieņem vecumu, visu, ko tas nes – patīkamo un nepatīkamo. Mokoša vecumā ir vientulība. Jaunie vairās no sirmgalvjiem, jo viņus nesaprot.

Veciem cilvēkiem jāizrāda sevišķa cieņa. Viņi dzīvē daudz ko pieredzējuši un pa lielākajai daļai arī daudz ko sasniegusi. Tāpēc mums allaž jābūt godbijīgiem pret sirmgalvjiem, jāizturas pret tiem uzmanīgi un saudzīgi, jāpiedāvā viņiem mūsu palīdzība. Bībele mums atgādina: "Sirmas galvas priekšā tev būs piecelties un veca cilvēka vaigu godāt." (3.Mozus gr. 19;32).

Priesteris A.Budže

Jaunākā paaudze

Mācās praktiskas lietas

ARNOLDS FOGELIS ir internātpamatskola 10.klases audzēknis. Viens no tiem divpadsmit puišiem, kur tālakdzīgās programmas apgūst galdniecības darba pamatus. Šajā klasē nemāca vidusskolas mācību priekšmetus, bet galvenie ir profesionālās izglītības priekšmeti. Mūsu tikšanās reizē zēni bija paspējuši sarūpēt vēl vienu jaunu - koka durvis, par ko prieks arī Arnoldam (fotogrāfijā).

Arnolds dzīvo turpat Tilžā un ir priecīgs par iespēju skolāmācīties ko praktisku. Viņš atnācis no Baltinavas, kur apguva galdniecības palīga iemaņas. Ja šis arods patiešām padosis, viņš piejauc, ka nākotnē varētu strādāt galdniecībā. Puisis stāsta, ka, pirms sākt darbu, vispirms jāizdomā, kā konkrētā lieta varētu izskatīties, jāuzņimē rasējums un darbā jābūt pacietīgam un precīzam. Skola viņa acīs ieguvusi 'labas gaisotnes imidžu', kā teic Arnolds, kur patīkami kontaktēties ar klasesbiedriem. Ne tikai mācības, arī rīkotie pasākumi, ko puisis labprāt apmeklē, ir interesanti. Vasarās viņš Tilžu atstāj, jo brīvlaiku labāk pavadīt laukos. Arnoldam patīk arī tehniska rakstura nodarbes, piemēram, pakimerēties ap motociklu un tamlīdzīgi. Pēc rakstura Arnolds ir visai kluss un kautrīgs puisis, toties ļoti centīgs.

Vecākā paaudze

Pārbauda uz pašas ādas

Foto - M. Sprudzāne

VALĒRIJA LOČMELE ir pensionētā skolotāja. Vecumdienas viņa aizvada darbīgi, lai arī dzīvo viena. Privātmājas apsaimniekošana prasa nemītīgu siko ikdienas rūpju soli, un patiesībā tas arī uztur pie dzives ritma, kas nāk par labu. Pensionāres sabiedrība ir trīs kāki un vistas. Kad iziet pagalmā, tur acu priekšā malka, un Valērija sev ieplāno arī praktiskus darbus. Kad ir noskoņojums, viņa iedarbina ripzāģi un bez problēmām pārgriež tievākos kokus. Cītā brīdi nēm cirvi un malku saskalda. "Man ir laba malka, viegli šķeljas," pati saka. Pensionāre novērtē kustību prieku un nepieciešamību, jo bez tām vecums un kaites nēmtu virsroku.

Valērijas istabā pie loga daudz dzeltenu ķirbju un podiņos alveju. Skaidrs - vitamīnavoti. Alveja ir istabas zāle, ko lieto gan pati Valērija, gan neskopo arī citiem, ja kāds atnāk un vēlas noplūkt lielu, suligu lapu. Bet lielakais Valērijas bizness ir mārtiņrožu audzēšana. Tiklīdz tās modušās no ziemas miega, pensionāre tās pārnēs uz dārzu, kopj un mēslo, un tad rudenī pie viņas nāk kaimiņi un paziņas, jo vēlinās rudens puķes ir liels iepriecinājums.

Ziemas mēneši 76-gadīgajai Valērijai nebūt nav garlaicīgs un skumjš laiks. Viņa tad vairāk lasa un cenšas uz pašas ādas pārbaudit žurnālos izlasītus padomus. Lai uzlabotu asins sastāvu, cenšas ikdienā lietot iespējamī vairāk svaigu dārzenē, no rītiem veic aplēvida vēdera masāžu, bet ar kalancojas auga pagatavoto izvilkumu spirtā rūpīgi izmasē kājas, virzienā no pirkstgaliem uz augšu. "Rezultāti ir. Naktis labi guļu un nekas nesāp," Valērija smaida.

Ciemojamies Tilžā

Iepazīstinām

Ar kolēģēm sievietēm sastrādāties vieglāk

VILNIS DZENIS ir pazīstams kā lauku uzņēmējs, kurš apstrādā un plāno ikdienas darbus, pirmkārt, jau paša zemnieku saimniecībā. Bez tam Tilžā ir atvērts arī graudu pirmapstrādes punkts, kura pakalpojumus aktīvi izmanto Latgales puses zemnieki rudens ražas sezonā. Kooperatīvās sabiedrības "Tilžas rapsis" valdes loceklis ir Vilnis, kuram sezonas laikā darbdienā ieilgst līdz nakts stundai. Pēc pašvaldību vēlēšanām jūnijā Vilnis Dzenis kļuva arī par Tilžas pagasta pārvaldniku.

Pienākumu daudz. Kā izdodas visu iespēt?

-Amatu patiešām daudz. Man bija ilgas pārdomas kopā ar ģimeni, pieņemt vai nē Balvu novada vadības priekšlikumu uzņemties vēl arī Tilžas pārvaldnika pienākumus. Atcerējos armijas laiku, kad arī bija līdzīgi: kurš velk, tam krauj un krauj. Trīs sasaukumus esmu bijis vietējais deputāts, tā ka vietējā dzīve un cilvēki, protams, ir pazīstami. Būt priekšniekam nav īpašs jaunums manā dzīvē, taču pagasta pārvalde nozīmē cita mēroga kolektīvu. Tagad man iznāk strādāt vairumā ar kolēģēm sievietēm. Tas ir vieglāk. Es vienmēr cenšos dot priekšoku kompromisa variantam.

Gads tuvojas noslēgumam. Ko izdevies labu izdarīt?

-Pārmaiņas nebija īsti vietā, jo tagad valda dižķibele. Mums vēl bija palicis finansējums no valsts piešķirtās 200 tūkstošu latu dotācijas. Pamainījām iepriekšējas vadības laikā nospraustos uzdevumus. Gribējās uzlabot dzeramā ūdens kvalitāti, tādēļ divos dziļurbumos ierīkojām atdzelžošanas iekārtas. Iekārtas ir nodotas ekspluatācijā, un es ceru, ka skolas, dārzinjūnū un centra iedzīvotāji novērtē šo pakalpojumu. Ir cerība arī, ka izdosies pagastā ieplānotā ūdensvada un kanalizācijas rekonstrukcija, un tas būs ļoti liels ieguvums.

Jauni pienākumi, saskarsme ar Balvu novada vadību, citāds dzīves ritms. Ko tas viskrasāk izmainījis paša dzīvē?

-Jāatzīst, ka cietējos paliek ģimene. Jau pirms tam teicu, ka strādāt ar pilnu atdevi vienlaikus visās trīs vietās vienkārši nebūs iespējams. Malā pastumju savus iepriekšējos pienākumus. Ziemas laiks zemnieku saimniecībā it kā ir klusais periods, tagad nestrādā arī "Tilžas rapsis", kur bunkuros glabājas vairs tikai rudzi, taču sezonas laiks būs ļoti spraigs. Tāpēc augstu vērtēju komandas spēku un novērtēju cilvēkus, uz kuriem var paļauties.

Kā vērtējat aizvadīto lauksaimnieciskā darba

Foto - M. Sprudzāne

sezonu?

-Vienu triecienu deva nelabvēlīgie laika apstākļi, bet otrs trieciens bija graudu cenas. Zemnieku saimniecības, kas spēja pareizi prognozēt un varbūt arī finanšu trūkuma dēļ ražas celšanai tērēja daudz mazāk līdzekļu, nekā to faktiski vajadzēja darīt, tagad ir daudz mazāki zaudētāji. Lielākos zaudētājos palikuši zemnieki, kuri iztērējās, nopūlējās, bet rezultāts - lieli minūsi. Izskaņās, ka arī mana kā zemnieka gada bilance būs ar minūsu.

Apvienojoties novados, lielā baža bija, vai centrs neatstums attālākos pagastus.

-Laiks pierādīs, cik pareiza bija šī novadu reforma. Esmu reālists, ne pesimists, un ceru, ka viss sakārtosies. Bet bezdarbs ļoti pieaug, to jūtam arī Tilžā. Cik var griezt un samazināt, beidzot valdībai vajadzētu apstāties pie šī sliekšņa. Uzņēmējiem šis ir ļoti grūts laiks. Ja esam bedrē, tad vajadzētu parādīt arī izeju. Tilžā legālais bezdarbs, vērtēju, ir augstāks par 50%.

Kas vēl uz sirds?

-Aicinātu pagasta iedzīvotājus savas problēmas un ierosinājumus vispirms nākt un izteikt uz pagasta pārvaldi. Tāpēc tā te ir, un es esmu kā starpnieks starp pagastu un novada centru. Ja neizdodas rast risinājumu, tad, protams, palīdzība jāmeklē novada centrā Balvos.

Kārtības sardzē

Uz krimināliem stāstiem 'nevelk'

Iecirkņa inspektora ZINTA KRAKOPA pienākums ir nodrošināt kārtību gan Tilžas, gan arī Vectilžas un Krišjānu pagastos. Inspektors vērtē, ka pārkāpumu ipatsvars visos pagastos ir aptuveni vienāds un neviens no tiem ar neko īpašu neizceļas.

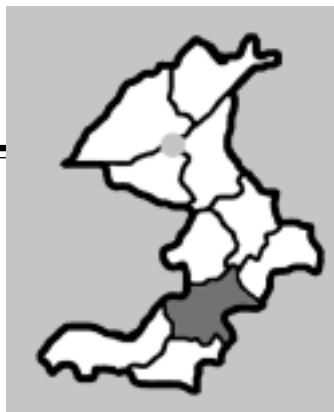
Pieņēmu, ka ekonomiskā krīze, vairodama nabadzību un sociālo spriedzi ģimenēs, būtu ievērojami palielinājusi krimināla rakstura nodarījumus, Zintis Krakops noraida. Viņš saka, ka pēdējā pusgada laikā kriminālpārkāpumu pat bijis mazāk, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem. Kāpēc tik netipiski pašreizējai situācijai? "Cilvēki ir tik ļoti šokēti, pat apjukuši no sabiedrībā notiekošajiem procesiem, ka, pieļauju, kāds rūdīts noziedznieks priekšoku labāk dod gadījuma darbam, nekā dodas zagt. Tilžā smagu nodarījumu nav bijis. Savulaik smagākās bija meža zādzības, tagad tādu sen nav bijis," vērtē iecirkņa inspektors. Viņš uzskata, ka kārtības nodrošināšana katrā lauku pagastā ir un paliek uz paša inspektora prasmes un intuīcijas rēķina. Jo vairāk inspektors apbraukā savus 'medību laukus', lai iedzīvotāji viņu redzētu un manītu, jo dzīve konkrētajā vietā drošāka un nepatīkamu situāciju mazāk.

Iecirkņa inspektors. Zintis Krakops atceras laiku, kad policijas darbiniekiem nenācās raizēties par degvielas izmantošanas limitu. Lej tik un brauc! Tagad degvielas patēriņš ir ierobežots.

Iecirkņa inspektors Z. Krakops dienā vidēji nobrauc ap 60 kilometriem, brīvdienās šis skaitlis gan izteikti palielinās, jo tad iznāk doties tā saucamajos 'nakts reidos'.

Foto - M. Sprudzāne

Izglītība

Mācībās – trīs jaunas programmas

Tilžas internātpamatskolā mācību un dzīvojamās telpas reāli pietuvinātas māju videi. Klašu kabineti un internāts iekārtots dzīvespriečigos toņos un aprīkoti tā, lai pedagogiem un audzēkņiem patiku tajos ienākt, mācīties un pavadiet arī dienas pārējo laiku. Skolā ikvienu viesi sagaida ar sirsni. Pirmssvētku laikā telpas ir sevišķi glītas - izrotātas ar daudziem prasmīgi roku veidotiem floristikas darbiem.

Nav nekāds atklājums, ka audzēknji, kuri nonāk Tilžas internātpamatskolu, lai mācītos līdz 9.klasei, kopumā ir smags kontingents. Taču nedz pedagogi, nedz kāds no pārējā personāla to neuzņem ar bailēm vai gaušanos. Kā teic skolas direktore Iluta Bērziša, tas ir viņu darbs un atbildība prast strādāt tā, lai bēri te mācītos, nebēgtu projām un ar laiku būtu vērojama viņu izaugsme. Un tā arī notiek. "Te mācās un skolu pabeidz 70–80% audzēkņu. Tas, manuprāt, ir augsts rādītājs," uzskata direktore.

Jaunums skolā tas, ka šogad te īsteno jau piecas izglītības programmas (iepriekš bija divas). Klāt nākušas divas speciālās programmas: viena - bērniem ar mācīšanās traucējumiem, otra – ar garīgo atpalicību, bet trešā ir profesionālā tālakizglītības programma "Galdnieks", kurā mācīcas divpadsmit 10.klases puiši. Amatu viņiem ierāda meistars no Balviem - Ēriks Kanavīnš, kurš savulaik arī pats mācījies šajā skolā. Ar meistarū tāpēc raisīs interesantas sarunas, jo viņam ir ko pastāstīt, kā skola gadu laikā pārvērtīsies. Puiši pašu rokām jau izgatavojuši koka karotes un glītas taburetes, tagad meistaro naktsskapīšus un drīz būs gatavas pirmās durvis. Var teikt, ka galdnieku grupā jau izveidojies kodols – puiši, kuriem padodas un patīk strādāt galdniecības darbus.

Nenoliedzami, labvēlīgu emocionālo gaisotni skolā rada

Foto : A.Kiršanovs

Kā viena komanda. Skolas direktores Ilutas Bērzišas (vidū) atzinā: "Viens nav karotājs. Viss, ko savā skolā esam iekārtojuši un sasniegusi, panākts ar kopēju skolas pedagoģu komandas darbu. Paldies mums visiem par to!" telpu iekārtojums. Skolotāju istaba iekārtota, sadalot to zonas - lietišķi - darbam, mājīgi omulīgā - atpūtai. Gaišos toņos dzīvesprieči ir gaiteņi un mācību klases, piedevām visai skolai nomainīti soli – tie ir gluži jauni. Bet labiekārtotajās internātā telpās skolēni var apgūt praktiskās dzīves iemaņas. Vakaros te ilgi griežas veļas automāti – audzēknji paši mazgā un pēc tam novieto žāvēties džinsus un pārējās drēbes. Ir šuvējas darbnīca, kur var paņemt pogas un adatas. Bet par skaisto, plašo un aprīkoto virtuvi varētu sapņot daudzi - internātpamatskolas audzēkņiem ir iespēja pagatavot gardumus, un viņi to arī dara. ļoti mājīgas ir arī meiteņu guļamistabas.

Mans īpašums

Dzīvo ar moto: izturēt un attīstīties

"Vecrubeņi" Tilžā pazīstama kā piena un gaļas ražotājsaimniecība. Kā daudziem pašreizējā krizes laikā, arī šeit rēķinās, ka ieņēmumi sarukuši tikpat kā uz pusī.

VIJA JERMACĀNE neslēpj, ka šis viņu lauku saimniekošanas vēsturē paliks kā visai grūts un ne pārāk priecīgs gads. Kā var salīdzināt gadus, kad par pienu maksāja 24 santīmus kilogramā ar pašreizējo iepirkuma cenu – 10-12 santīmi? Labajos laikos, kā atklāj zemnieki, viņi izšķirās par kreditiem, jo gribējās dot priekšroku augstražīgai lopbarības ražošanas tehnikai. Kredītus viņi maksā joprojām, taču nesūdzas par bankas attieksmi, jo sarunas risinās mierīgi un bez liekas nervozitātes.

Lauku uzņēmēji nav kļuvuši pesimisti. Prieks dzirdēt, ka viņu moto ir iespējami mierīgāk pārdzīvot krizes gadus ar mērķi savu saimniecisko ražotni pēc tam paplašināt. Viņa Jermacāne saka, ka nav pat bijis domas mazināt lopu ganāmpulkā. Tieši otrādi – rast iespēju, lai pēc laika trīsdesmit slaucamo govju vietā būtu jau piecdesmit ražotājas. Bez slaucamajām govīm bagātība ir arī gaļas lopi un pāris zidītājgovis. Tagad aukstajā laikā lopi vairs aplokos nestāga, viņiem sava nojume.

Zemnieku lielākā problēma, kas apgrūtina mērķtiecīgu ražošanas paplašināšanu, ir nepietiekamās zemes platības saimniecības tuvumā. Ja ganības ir tālu, piena ražošana sadārdzinās. Zemnieki tikai priecātos, ja būtu iespēja iznomāt piecdesmit hektārus platību.

Vija Jermacāne secina, ka Tilžas pusē saimniekojošie lauku uzņēmēji gan ir visai mazi savu apjomu ziņā un arī attīstības tempi viņiem ne tie ašākie. Taču, kā pati saka: "Galvu nav ko nokārt! Jājet tikai uz priekšu!"

Foto : A.Kiršanovs

Vizītkarte. "Vecrubeņu" vārds pamanāms jau pa gabalu.

Iepriecina

Mācības valodu un pelna naudu

DAIGA KALNEJA apgūst zviedru valodu. Viņa to dara, strādājot savā sīkumu veikalīnā Tilžā, kamēr nav neviena apmeklētāja. Daiga vienatnē izrunā burtus, cenšoties izsaukt pareizo skaņu. Viņa ieskatās grāmatā, lasa teikumu pēc teiku-ma un tad iztulko.

Zviedru valoda ir grūta, un līdz normālam sarunlime-nim Daiga vēl nav tikusi. Taču viņas ģimenei izveidojušas lietišķas darba attiecības ar kādu zviedru ģimeni. Viņi jau vairākus gadus brauc turp darbā. Pagaidām Daigai pierasts sazināties vairāk ūstu un mīmikas valodā, taču saimniece, simpātiska zviedriete, allaž atgādina, lai viņa apgūst valodu, jo tad abas varēs saprasties daudz labāk. Daiga noskaņo-jusies ziemas mēnešus aktīvi izmantot mācībām. Viņa sāk ar pareizu izrunu, cenšoties rūpīgi izsaukt skaņas. Piemēram, burts 'o' ar jumtiņu izrunājams savādāk, nekā parastais 'o'. Daiga saka: "Sanāk, ka gandrīz vai jāmēdās, cik jocigi skan. Un mute arī piekūst. Patiešām nav viegli," viņa teic. Taču panākumus mācības tomēr jūt, un Daiga tāpēc priečājas.

Pastrādāt uz Zviedriju Daiga aizbrauc reizes trīs gadā. Kamēr vīrs ar dēlu strādā mežā, Daiga priekš sevis atrod dažādus saimnieciska rakstura darbus. Zviedru saimnieci ir neliels privātuzņēmums, tur brauc atpūsties ekskursanti un viesi, tādēļ mājas darbu allaž pietiek. Daiga palīdz mazgāt un sterkelēt smalkus izšuvumus, veļu, izsūc grāmatu plauktus, ravē puķes un tamlīdzīgi. To, cik labi būtu saprast valodu, viņa pārliecinājusies neskaitāmas reizes. Kaut vai, lai zinātu, kādas podziņas jānospiež automātā, lai tas darbotos. "Pirmās divas nedēļas bija pavisam trakas, līdz kaut ko sāku saprast," atceras Daiga. Iespēja ik pa laikam aizbraukt no Tilžas uz ārzemēm un pastrādāt viņu Joti iepriecina. Daiga atklāj, ka nav salīdzināmi ienākumi, kādus var nopelnīt ar vienkāršajiem saimnieciska rakstura darbiem pāris nedēļas tur, un cik ilgā laikā pie tādas pašas naudas tikt šeit.

Apbēdina

Pirts aizvēršana sagādā krenķus

Vairāki Tilžas centrā uzrunātie cilvēki uzmanību vērsa uz vienu, viņuprāt, svarīgu problēmu, ko vajadzētu atrisināt. Proti, Tilžā vairs nekurina sabiedrisko pirti, un tās durvis apmeklētājiem ir slēgtas. Acīmredzot tas

noticis līdz ar atnākušo novadu reformu un jaunajām prasībām, sprieda runātāji.

Sabiedriskā pirts iepriekš darbojusies vienu dienu nedēļā – sestdienās. Maksa par to bija 1,50 lati. Trīs stundas varejušas mazgāties sievietes un tikpat ilgi pēc tam arī vīrieši. Cilvēki bijuši apmierināti, un starp pirts apmeklētājiem netrūcis vecāka gadagājuma cilvēku, kuriem mājās nav iespējas reizi nedēļā kārtīgi nomazgāties.

Pirtsmažā Tilžas centrā ir vecā, neremontētā mājā, un skaidrs, ka tā sen neatbilst nekādām Eiropas Savienības prasībām. Taču daļai vietējo iedzīvotāju tās aizvēršana sagādājusi nopietnas sadzīviska rakstura problēmas. Mēģinot risināt šo jautājumu, pensionāre Valērija Ločmele apstāgājusi dzīvojamās mājas un vākusi iedzīvotāju parakstus, kuri protestē pret pirts nedarbošanos. Vēstule iesniegta Tilžas pagasta pārvaldei, un acīmredzot šis jautājums būs jāskata Balvu novada domē.

Jaundzimušie

Jau pirms dēla dzimšanas zināja, ka viņu sauks par Alekseju. 29.novembrī pulksten 7.13 piedzima puika. Svars - 3,270kg, garums 52cm. Puisēna vecākiem Olgai un Vjačeslavam Boļšakoviem no Alūksnes novada Pededzes pagasta šis ir otrs bērniņš. "Meita Diāna, kurai 4.februārī paliks divi gadiņi, arī dzimus Balvos, tādēļ šoreiz ilgi neprātojām, uz kuru slimīcu braukt," saka jaunie vecāki. Olga atzīst, ka, gaidot otro mazuli, abi ar Vjačeslavu ļoti cerējuši uz dēlu, jo meita ģimenē jau ir. "Kad puika piedzima, mums vairs nebija jādomā, kādu vārdu viņam likt - dēlu nosaucām par Alekseju. Šis vārds mums bija padomā jau pirms diviem gadiem, kad gaidījām pirmo bērniņu un vēl nezinājām mazuļa dzimumu," saka jaunā māmiņa. Viņa stāsta, ka mediku noliktais dzemdiņu datums bija ap 7., 8.decembri, bet puika nolēma pastiegties un piedzima novembra beigās. "Par šo faktu tikai priecājamies, jo decembris mums jau tā ir svētkiem pārbagāts - bez Ziemassvētku un Jaunā gada svinībām šajā mēnesī dzimšanas dienas svinam ne tikai mēs ar Vjačeslavu, bet arī mana māsa ar vīru. Toties novembris mums bija tukšais mēnesis, kad jubileju nebija nevienam no tuvākajiem radīem," stāsta Olga un Vjačeslavs.

Meitai izvēlas vārdu, kas kalendārā būs tikai nākamgad. 10.decembrī pulksten 9.55 piedzima meitenite. Svars - 3,570kg, garums 54cm. Meitenites vecāki Arnis un Gerda Bērtini no Alūksnes stāsta, ka šis ir viņu pirmais bērniņš. "Tikai grūtniecības beigās uzzinājām, ka gaidāma meitiņa, kaut gan līdz tam dzīvoju ar pārliecību, ka tas tomēr būs puika. Jau esam izlēmuši, ka meitu sauksim par Adriju - tādu vārdu viņai izdomāja tētis Arnis," skaidro Gerda. Viņa atzīst, ka pati ir ļoti reta vārda īpašniece, tādēļ labprāt atbalstījusi vīra ieceri meitai dot ne pārāk bieži dzīrdēto Adrijas vārdu. "Cik zinu, tikai no nākamā gada Adrijas vārds pirmoreiz tiks iekļauts vārda-dienu kalendārā - tad varēsim meitai svinēt vārdiņsvētkus," saka Gerda. Jaunie vecāki stāsta, ka pēdējā laikā Balvi ģimenei kļuvuši gandrīz vai par otrajām mājām: "Tā mums nepavisam nav sveša pilsēta - šeit mēs precējāmies, te dzīvo mūsu vedēju pāris, un tagad arī piedzima meita Adrija."

Nosauc īsti latviskā un ļoti populārā vārdā. 2.decembrī pulksten 20.31 piedzima puika. Svars - 3,240kg, garums 54cm. Puisēna mammai Līgai Belmanei no Alūksnes novada Jaunannas pagasta šis ir trešais bērniņš. "Tagad 5 gadus vecajai meitai Alīsijai un dēlam Nikam, kuram ir 2 gadiņi, piepulgējies vēl viens brālītis, kuru sauksim īsti latviskā un ļoti populārā vārdā - par Jāni. Tādu vārdu dēlam vēl pirms viņa nākšanas pasaulē izdomāja tētis Juris. Savukārt, ja mums piedzimtu meitiņa, viņai būtu devuši vārdu 'Amēlija,'" stāsta Līga. Viņa teic, ka līdz šim ģimenei nekādas saistības ar mūsu pilsētu nebija, jo pirmie divi bērni dzima Alūksnes slimīcā. "Toties tagad viss mainījies un Jānis kādreiz varēs stāstīt, ka nācis pasaulē kaimiņpilsētā Balvos," teic Līga.

Vēl dzimuši:

7.decembrī pulksten 18.47 piedzima meitenīte. Svars - 2,770kg, garums 47cm. Meitenītes mamma Alla Dujko dzīvo Balvu novada Vīksnas pagastā.
7.decembrī pulksten 19.15 piedzima puika. Svars - 3,840kg, garums 56cm. Puisēna mamma Iweta Zelča dzīvo Balvu novada Vīksnas pagastā.
9.decembrī pulksten 17.07 piedzima meitenīte. Svars - 3,620kg, garums 55cm. Meitenītes mamma Ilze Toma dzīvo Alūksnē.

Rajonā novembrī

Reģistrēti jaundzimušie

Bērzkalnes pagastā

Enija Salmane (dzimusi 30.novembrī)

Briežuciema pagastā

Olivers Kozlovskis (dzimis 26.novembrī)

Lazdukalna pagastā

Tina Leone (dzimusi 5.novembrī)

Rugāju pagastā

Daniela Harlapa (dzimusi 7.novembrī)

Šķilbēnu pagastā

Nauris Matisāns (dzimis 7.novembrī)
Aisha Akbara (dzimusi 10.novembrī)

Tilžas pagastā

Renārs Logins (dzimis 16.novembrī)

Vectilžas pagastā

Lauris Brenčs (dzimis 12.novembrī)

Balvu pilsētā

Adrians Arhipovs (dzimis 2.novembrī)
Adriāns Jansons (dzimis 9.novembrī)
Naula Laicāne (dzimusi 5.novembrī)
Ruslana Marcinkeviča (dzimusi 26.novembrī)
Reinholds Pušpurs (dzimis 16.novembrī)
Gundars Salmanis (dzimis 6.novembrī)
Artūrs Strumpe (dzimis 2.novembrī)

Žiguru pagasta Dzimtsarakstu nodaļā

Jana Biuka un Veņiamins Kirillovs

Reģistrētas laulības

Baltinavas pagastā

Marija Bubnova (1929.g.)
Antonīna Ločmele (1925.g.)
Lidija Kaša (1935.g.)

Balvu pagastā

Valērija Panga (1927.g.)
Zinaida Zača (1941.g.)

Bērzpils pagastā

Marija Dūre (1923.g.)
Jānis Ikstens (1931.g.)

Bērzkalnes pagastā

Genovefa Vitola (1926.g.)

Kubulu pagastā

Anna Apine (1925.g.)
Jānis Ārmanis (1934.g.)
Lidija Gurova (1928.g.)
Pāvels Pošeika (1935.g.)
Marta Benilda Razgale (1943.g.)

Lazdulejas pagastā

Alberts Keišs (1950.g.)

Reģistrēti mirušie

Rugāju pagastā

Marija Žuga (1928.g.)
Zinaida Opanasjuka (1930.g.)

Mednevas pagastā

Pēteris Circens (1931.g.)

Susāju pagastā

Leonīds Pumpa (1942.g.)

Šķilbēnu pagastā

Marta Vizule (1936.g.)
Lucija Strupka (1932.g.)

Tilžas pagastā

Marta Denisjaka (1925.g.)
Zelma Grine (1924.g.)
Elizabeta Zeiča (1926.g.)

Vecumu pagastā

Mihails Saveļjevs (1944.g.)

Žiguru pagastā

Kazis Simanavičus (1933.g.)
Augsts Putilos (1933.g.)

Vilakas pilsētā

Zoja Romina (1952.g.)
Nikolajs Zikovs (1927.g.)
Anatolijs Drozdovs (1935.g.)
Nikolajs Bulatovs (1929.g.)
Lidija Jeršova (1937.g.)
Valentina Kuzmane (1936.g.)
Jevgenija Ķadnova (1924.g.)

Balvu pilsētā

Zinaida Agānkova (1930.g.)
Arnis Boka (1967.g.)
Jānis Budevičs (1925.g.)
Guntars Gibala (1976.g.)
Larisa Grigorjeva (1958.g.)
Nadežda Kandajeva (1927.g.)
Velta Ločmele (1961.g.)
Marta Pugeja (1925.g.)
Nina Taberka (1925.g.)

Laikraksts "Vaduguns" sadarbībā ar tirdzniecības centru "ELVI" reizi mēnesī organizē konkursu "Pārsteidz vecākus!" – jauniešiem piedāvājam pārsteigt savus vecākus vai vecvecākus ar pašu gatavotu maltīti. Šī uzdevuma īstenošanu sarežģī konkursa būtiskākais nosacījums, proti, produktu iegādei, kas nepieciešami maltītes pagatavošanai, drikst iztērēt ne vairāk, ne mazāk kā piecus latus. Šo summu, tāpat kā papilddāvanu – torti, dāvā "ELVI". Pirms Ziemassvētkiem visas ikmēneša konkursantu receptes izvērtēs speciāli izveidota žurijs, kura oriģinālākā, izdomas bagātākā, kā arī ekonomiskākā ēdienu vai ēdienu autoram sola ipašus pārsteigumus. Kādi tie būs, lai paliek noslēpums.

Cep torti un cienā ģimeni

Balvu vakarskolas 12.klases audzēknim ARTŪRAM KULIKOVAM ir divdesmit gadu un viņam patīk cept tortes. Un ne tikai brīvdienās, kad gribas nobaudīt ko garšigu. Puisis var pagatavot arī gaļas ruletes vai kādu citu ēdienu. Idejas viņš smeļas gan žurnālā "Saimniece", gan interneta portālos. Artūrs ne vien mācās, bet arī strādā - iet palīgā tēvam celtniecības darbos. Ar pašceptu torti Artūrs cienājis gan klases biedrus, gan draudzeni un mammu Valentīndienā. "Es vēl telefonā glabāju tortes fotogrāfijas, tik aizkustinoši tas bija, kad uz brūna fona ar balto šokolādi bija rakstīts veltījums svētkos," piebilst Artūra mamma. "Elvi" konkursam Artūrs piekrita, daudz nedomājot, jo viņam uzcept torti vairs nesagādā pūles.

Ieejot "Elvi" veikalā, Artūrs ar dāvanu karti piecu latu vērtībā vispirms dodas pie plauktu, kur stāv olas un sviesti. Viņš groziņā ieliek Tukuma sviestu par Ls 0,66, cukura paciņu par šādu pat cenu, viena kilograma paku "Ekstra" miltu par Ls 0,32, sešas fasētas olas par Ls 0,59, skābo krējumu par Ls 0,74 un iebiezīnāto pienu par Ls 1,19. Rotāšanai viņš izvēlas saldo marmelādi vairākās krāsās. Pie kases izrādās, ka pēc "Elvi" maiņa iegādāšanās (Ls 0,05) vēl pāri paliek naudu, un Artūrs paņem trīs apelsīnus, lai pēc saldās tortes nobaudītu kādu augli. Puisis nospriež, ka naža gals sāls un mazliet kakao pulvera atradīsies mājās.

Artūrs iepērkas. Pie piena produktu izstrādājumu vitrīnā puisis ātri atrod sviestu, taču izvēle ir liela, tāpēc mazliet jāieskatās arī cenā. Tā apmierina, un iepirkumu groziņā viņš ieliek Tukumā ražoto sviestu. Milti jāņem Valmieras "Ekstra", turklāt viss kilograms, bet olas vajadzīgas tikai sešas. Mobilajā telefonā mazliet parēķinājis grozā esošo cenu kopsummu, Artūrs dodas pie kases. Izrādās, vēl paliek pāri daži santimi, un puisis aiziet pēc trīs apelsīniem. Stop! Kases aparāts rāda tieši piecus latus!

Gatavo tortes miklu. Dzīvoklī Artūrs atrod piemērotus traukus, vienā no tiem iesit divas olas un pievieno divas glāzes jeb 200 gramus cukura. Visu samaisa, saputo. Pievieno 2 glāzes (400 gr) skābā krējuma, naža galu sāls, tējkaroči sodas (bez kaudzes). Visu samaisa, vēlreiz sakul un tikai tad pievieno 2 glāzes (400 gr) miltu. Masu kārtīgi samaisa vispirms ar karoti, tad mikseri.

Labu apetīti! Galdā celta nu jau sagrieztā torte, smaržo Artūra sagrieztie apelsīni, mamma Intas pagatavotā Ziemassvētku tēja. Mazais Artūrs Gerķis, Intas mazdēliņš, kura mamma un tētis dzīvo un strādā Rīgā, ar nepacietību gaida saldo kārumu. "Mani vīrieši mani lutina," smej Artūra mamma Inta Kulikova, jo arī vīrs ik pa laikam ģimenes galdā ceļ pašgatavotu ēdienu.

Sagriež trīs daļas. Kad torte gatava, to karstu izņem no formas, apgriež un sagriež trīs daļas.

Vispirms līnijas visapkārt iezīmē ar asu naža galu, tad nem palīgā diegu vai makšķerauklu.

Tortes trīs ripas liek atdzesēties, lai neizkustu krēms.

Rotā torti. Artūrs kā īsts profesionālis balto masu sasmērē stārp divām tortes kārtām, bet virsū uzklāj brūno masu. Noslēgumā to izrotā ar krāsaino marmelādi, veidojot zaļas eglītes formu, apkārt liekot sarkanās marmelādes trīsstūrišus. "Vēl mazliet pūdercukura sniedziņa, lai skaistāk," saka Artūrs.

Gatavo krēmu. Vienu paciņu sviesta (175 gr) Artūrs samaisa kopā ar kārbīnu iebiezīnātā piena. Vispirms to dara ar karoti, bet, kad sviests mazliet pakusis, ar mikseri palīdzību. "Tas būs pildījums tortes plātnēm - salds un sātīgs," piebilst Artūrs, meklējot kociņu, ar ko pārbaudīt, kā cepas pati torte. Taču vēl vajadzīgs krēms, ar ko pārklāt tortes virsmu. Tam vajadzīgas 5 tējkaročes kakao pulvera, 3 ēdamkarotes krējuma un viena ceturtdaļa glāzes cukura. Masu uz mazas gāzes liesmiņas un lēnām karsē līdz vārišanās temperatūrai, tad liek atdzesēties.

"Melnais princis". Tā var nosaukt šo torti, piebilstot, ka Artūrs darbam pieiet radoši, ar savu individuālo risinājumu, kas tortes garšu tikai uzlabo.

Z.Loginas teksts un foto

Jaunākie žurnālu numuri**Mūsmājas**

» Jo vairāk asuma, jo labāk! Tāds ir Baibas Sipenieces - Gavares moto. Dažas stundas kopā ar viņu virtuvē! Starp pārdomām, stāstiem un nelielu šovu tapa arī lieliski ķirštonātu un lašu sacepumi, tsadziki mērcē.

» Ko izcelt no laimes akas? Ko nopirk loterijai, dodoties uz ballīti? Idejas, ierosinājumi, lai šim pasākumam būtu praktiska jēga, nevis apmaiņa ar nevajadzīgām mantām.

» Aptieka tavā virtuvē. 10 produkti, kam būtu jābūt mājas, lai slimības gadījumā sniegtu pirmo palīdzību. Kā arī gardas receptes un padomi īpaši Ziemassvētkiem.

» Telpaugi pošas Ziemassvētkiem. 6 telpaugi, kas rada Ziemassvētku noskaņu. Uzzini arī par Ziemassvētku ozoliem - ileksiem. Ziemassvētku simbolu, kas līdz šim atpazīstams no kartīnām, var ieaudzēt arī savā dārzā.

» Pielikums "Mūsmāju bibliotēka" piedāvā idejas, padomus noskaņai un iedvesmai priecīgiem Ziemassvētkiem.

Legendas janvāri

» Atklāts plāns atņemt Elizabeti II troni.

» Krievu bagātnieks pērk Hitlera limuzīnu ar lāstu.

» Burvju triki CIP rokasgrāmatā.

» Taps trilleris par Edgaru Alanu Po.

» Sveika Norma Džīna! Viņas valdzinošais smaids ar viegli pavērtajām lūpām joprojām uzrunā cilvēkus no plakātiem, žurnālu lappusēm, filmām. Merilina Monroe bija ikona, planētas seksa simbols,

un viņas pēķētā aiziešana joprojām izraisa vairāk jautājumu nekā atbilstoši. Taču pirms Merilinas bija Norma Džīna - meitene no fabrikas, kuru reiz ievēroja fotogrāfs.

» Ceļojums leļļu valstībā.

» Virišķais izdzimums Adamaitis. Leģendārā laupītāja Kaupēna zvaigzne vēl nebija uzlēkusi, kad Leons Adamaitis jau darīja savus melnos darbus. Viņš bija pats pirmais līdz publikas elka līmenim paceltais laupītājs neatkarīgajā Latvijā.

» Stradivāri slepenā recepte. Antonio Stradivāri radītās vijoles vairāk nekā 300 gadu laikā spējušas pierādīt pārākumu, un tas neliek mieru ne viņa amata brāliem, ne zinātniekim.

» Kaklarota, kas izraisīja Lielo franču revolūciju.

» Ērika Hānberga kolhozi. Publicists par kolhozu dzīves jautajām un skumjajām ainiņām.

» Miltu un eļļas simfonija. Ātro uzkodu galvu reibinošo panākumu noslēpums.

Privātā Dzīve

» Skrastiņi sāk iejusties Dalasā.

» Paula sieva 70.jubileju svin itāļu restorānā.

» Dzilindžeram romāns ar jauno aktrisi Dzelmi?

» Supemodelei Žizelei - dēls.

» Rurks nocēlis Bilanam draudzeni?

» Šomase gaida pirmo bērniņu.

» Tēvi uz hokeju ved dēlus.

» Šova "Latvijas princese" finālā uzvar medicīnas studente.

» Uz Paulu operā nāk miljonāri.

» Fomins vinnē portfeli ar Paula ierakstiem.

» Māsas Legzdiņas gaida ciemos Paulu.

» Grīnhofu tētis uzstājas kopā ar Kalniņa gospējkori.

» Ozoliņš veido filmu par Kaupēnu.

Vēriņā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt žurnālu komplektu. Atbildes gaidām līdz 10.janvārim.

12. kārtā

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 31 pareizas atbildes. Konkursa "Vēriņā acs" 11. kārtā veiksme uzsmaidija no INESEI KUĻŠAI no Lazdulejas pagasta "Egluciema". Pēc balvas griezties redakcijā.

12. kārtā**Palauzi galveni**

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko galvas lauzīšanas miklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu - žurnālu komplektu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 10.janvārim.

	1		6		5	8	
7			5	8	4		
	8			9	7	6	
	4			6		9	
1	9				4		3
	8		4			7	
	3	2	7			9	
	4	1	8			5	
2	1			5		4	

Pareizas atbildes iesūtīja: Z.Šulce, B.Petrova, M.Vidners, Z.Pulča, A.Logins, A.Logina, L.Kivkucāne, S.Sirmā, L.Lapss, A.Circene, Z.Bēriņa, D.Svarinskis, S.Vēvere (Balvi), A.Mičule, A.Slišāns, N.Zelča (Tilža), I.Kuļša (Lazdulejas pagasts), E.Pērkone, P.Bodrovs, M.Pretice, V.Šadurska, A.Ertmanis, E.Griestiņa (Rugāju novads), R.Duļbīnska (Medņevas pagasts), I.Socka (Krišjāni), A.Zeltiņa (Vectilža), L.Ločmele (Baltinavas novads), H.Gurcka, Z.Metenis, V.Ločmele (Lazdukalns), B.Sopule (Višnava).

11. kārtas uzvarētāja ir ANNA CIRCENE no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Foto konkurs

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors balvā saņems žurnālu komplektu. Decembra tēma - "Visapkārt brinumi!". Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu - Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski - vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrinis).

Sniegam spītejot! Iesūtīja Agija Žuga no Balviem.

Pie jūras. Iesūtīja Agija Žuga no Balviem.

Policijā**Vairāk zog no veikaliem, iznesot alkoholu**

Valsts policija, tostarp arī Latgales reģiona pārvaldes Balvu iecirknis, apkopojusi šī gada vienpadsmit mēnešu rezultātus, kas liecina - situācija nav krasī paslītinājusies. Atsevišķu likumpārkāpumu skaits ir pieaudzis, bet citu - samazinājies. Gads tuvojas beigām, un jācer, ka gada pēdējās nedēļas un dienas statistiku ne īpaši uzlabos, ne paslītinās. Par vienpadsmit mēnešu darba rezultātiem stāsta Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Balvu iecirkņa priekšnieks DZINTARS ČERBAKOVS.

Vai noziedzīgo nodarijumu skaits šī gada 11 mēnešos, salīdzinot ar šādu laika posmu pērn, ir audzis?

-2009. gada vienpadsmit mēnešos bijušajā Balvu rajona policijas pārvaldes teritorijā reģistrēti 385 noziedzīgi nodarijumi, kas ir par 34 noziedzīgiem nodarijumiem mazāk nekā šajā pašā laika posmā pērn. Minētie 385 noziedzīgie nodarijumi arī būtu skatāmi kopskaitā ar visām epizodēm, kas ir krimināllietās, jo mums bijuši noziedzīgi nodarijumi, kur bijušas pat 30 epizodes. Ja tiktu uzskaitītas vienas epizodes lietas, tad tādu būtu vēl mazāk - pavism 306. Līdz ar to nevar teikt, ka noziedzīgo nodarijumu skaits bijušajā Balvu rajona teritorijā šogad būtu audzis, lai arī situācija valstī ir krietni nelabvēlīga un krietni samazinājies arī policistu skaits.

Kāds ir noziedzīgo nodarijumu atklāšanas procents? Vai tas nav strauji krities, ja policijas darbinieku kļuvis uz pusī mazāk?

-Mūsu un Informācijas centra rādītāji varētu nedaudz atšķirties, jo ir lietas, ko izmeklē prokuratūra, finanšu policija, robežsardzes lietas, kas nenonāk pie mums. Tādēļ atklāšanas procents varētu būt mazāks vai pat lielāks. Gada desmit mēnešos noziedzīgo nodarijumu atklāšanas ziņā bijām otrie labākie valsti, pirmajā vietā bija Gulbenes iecirknis, kas atrodas Vidzemes pārvaldē. Vienspadsmit mēnešos Balvu iecirknī pēc mūsu, policijas, aprēķiniem atklāšana ir 75,8%, kas ir par 4,8% mazāk nekā šajā pašā laika posmā pērn.

Ar ko tas skaidrojams?

-Pagājušā gada sākumā Balvos notika virkne noziedzīgu nodarijumu, ko pastrādāja jaunieši, sadurot automašīnu riepas no Bērzbils līdz Ezera ielai. Lietā bija vairāk nekā 50 epizodes. Noskaidrojot vainīgas personas, palielinājās arī noziedzīgo nodarijumu atklāšanas procents.

Šogad atklāšanas procents nedaudz samazinājies visās pārvaldēs, kaut gan kopējais atklāšanas procents palicis iepriekšējā gada līmenī. Domāju, tas ir labs rādītājs, jo darbinieku skaits samazinājies visās pārvaldēs.

Raksturojiet noziedzīgo nodarijumu veidus?

-Priecē tas, ka, salīdzinot ar pagājušo gadu, šī gada vienpadsmit mēnešos Balvu iecirknī samazinājies nepilngadīgo izdarīto likumpārkāpumu skaits. Ja pērn šajā laika posmā bija reģistrēti 132 pār-

Novēl sapratni un izturību. "Šis bijis smags gads, un tam esam tikuši pāri. Kāds būs nākamais, redzēsim laika gaitā. Galvenais ir saprast vienam otru, izturēt situācijas smagumu un saglabāt veselību," saka Balvu iecirkņa priekšnieks Dzintars Čerbakovs.

kāpumi, tad šogad - tikai 24, tas ir mazāk par 108 pārkāpumiem. Reģionālās reformas laikā rajonā neslēdza nevienu skolu, līdz ar to bērniem ir iespēja mācīties savā pagasta skolā, nevis pazust pa ceļam uz kādu citu mācību iestādi.

Šogad ievērojami pieaudzis zādzību skaits no veikaliem, par ko uzsāk kriminālprocesu saskaņā ar krimināllikuma 180.pantu - zādzība nelielā apmērā. Visvairāk ir gadījumu, kad no veikaliem zog alkoholu, arī pārtikas produktus, aiznesot garām kasei un nesamaksājot. Šogad reģistrētas 43 neliela apmēra zādzības no veikaliem, samazinājies zādzību skaits no dzīvokļiem. Tāpat kā pērn, nozagtas četras automašīnas.

Šogad Balvu iecirkni reģistrēti pieci sevišķi smagi noziegumi, bet slepkavību stāp tiem nav.

Zinām, ka īslaicīgās aizturēšanas izolatora Balvos vairs nav. Likumpārkāpējus kā lielus amatvīrus vizina ar policijas mašīnām surpu turpu, sīrenām gaudojot? Arī dzērājus?

-Tā ir. Personas, ko aiztur alkohola reibumā, nevaram paturēt Balvos. Rēzeknes konvoju šādos gadījumos nesaucam, jo tas tomēr ir tālu. Esam vienojušies ar Vidzemes reģiona policijas pārvaldi un vedam viņus uz Gulbenes iecirkni. Ja dzērūsies nav agresīvs, cenšamies viņu nogādāt mājās. Par atrašanos sabiedriskā

vietā alkohola reibumā, saskaņā Administratīvo pārkāpumu kodeksa 171.pantu, šogad sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli 662 personām, kas ir par 275 protokoliem mazāk nekā pērn.

Kā ir ar cītiem pārkāpumiem, par ko sastāda administratīvā pārkāpuma protokolus?

-Šogad ievērojami audzis administratīvo protokolu skaits, kas sastādīti saskaņā ar Administratīvo pārkāpumu kodeksa 169.3.pantu - ar akcizes nodokli apliekamo preču aprites noteikumu pārkāpšana. Tie ir pārkāpumi, kas saistīti ar tabakas izstrādājumu nelikumi gu pārvadāšanu. Ja pērn 11 mēnešos bija sastādīti tikai 3 protokoli, tad šogad bijušajā rajona teritorijā - 25. Protokoli sastādīti par to, ka personas pārvietojušas nemarķētas cigaretes vai cigaretes markētas ar Krievijas Federācijas akcizes marku vairāk nekā divas pacīņas.

Kā policijas darbu ietekmējis policijas darbinieku skaita lielais samazinājums?

-Mūsu iecirkņa darbinieki strādā ar lielu atdevi, neraugoties uz to, ka esam paliikuši tikai puse no darbinieku skaita, kas bija gada sākumā. Izbraucam uz visiem izsaukumiem. Cenšamies atklāt visus noziegumus un noziedzīgos nodarijumus. Darbinieku skaita samazināšanu vēl reizi gan negribētos piedzīvot. Tas bija smagi, pārāk smagi.

Upuri – dažādu sociālo grupu pārstāvji

Apkopojot informāciju par noziedzības stāvokli valstī, valsts policija secinājusi, ka šogad nedaudz audzis slepkavību skaits. No vairāk nekā simts valstī reģistrētajām slepkavībām, aptuveni trešā daļa bijušas sadzīviska rakstura. Lielākais slepkavību skaita pieaugums reģistrēts Rīgas reģionā - Rīgā un Jūrmalā, Vidzemes reģionā - Valmieras un Alūksnes apkārtnē, kā arī Aizkraukles apkārtnē. Saskaņā ar policijas rīcībā esošo informāciju slepkavības pamatā izdarītas mantkārigā nolūkā, iezīmējusies arī tendence ar sevišķu cietsirdību izdarīt slepkavības laupīšanas nolūkā. Nereti slepkavības izdara, lai slēptu citus noziedzīgus nodarijumus.

Potenciālie apdraudējuma upuri ir dažādu sociālo grupu pārstāvji - to vidū ir gan vientuljie pensionāri un personas, kuras uzticas nepazistamiem cilvēkiem un neievēro nepieciešamos drošības pasākumus, gan neapsargātu degvielas uzpildes staciju darbinieki, gan lombardu un spēļu zāļu darbinieki, kuru darba vietās apgrozās regulāras naudas summas. Sabiedrībā runā, ka valstī atgriezusies deviņdesmito gadu sākuma situācija, kad arī laupīja, slepkavoja. Arī sabiedrībā zināmus un pie pirmās bagātības tikušus pilsoņus.

Informē policija

Notikumi, avārijas un noziedzīgi nodarijumi, kas Valsts policijas Latgales reģiona Balvu iecirknī reģistrēti laikā līdz 15.decembrim

Reģistrē 22 notikumus

No 7. līdz 10.decembrim Balvu iecirknī reģistrēti 22 notikumi un uzsākti seši kriminālprocesi, - informē Latgales reģiona pārvaldes priekšnieka palīdzības pienākumu izpildītāja A.Laizāne.

Dežurē skolu tuvumā

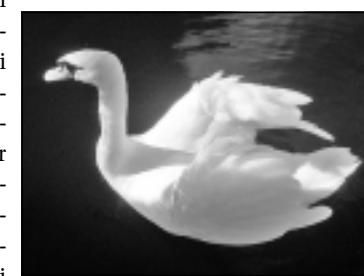
Turpinās Valsts policijas uzsāktā akcija "Esi redzams!", ko policija uzsāka ar mērķi, lai mazinātu risku ceļu satiksmes dalībniekiem nokļūt ceļu satiksmes negadījumos, kuru cēlonis ir gaismas atstarojošo elementu neizmantošana. Akcijas laikā pastiprināta uzmanība pievērsta atstarotāju lietošanai, kā arī tam, vai gājeji pārvietojas pa pareizo brauktuves malu vai nomali. Ceļu policijas inspektori bijušā Balvu rajona teritorijā jau sodījuši un brīdinājuši ceļu satiksmes dalībniekus par atstarotāju nelietošanu diennakti tumšajā laikā, kā arī dalījuši atstarotājus. Ceļu policijas vecākais inspektors Modris Zaķis pastāstīja, ka ceļu policijas inspektori pastiprinātu uzmanību pievērš gājejiem skolu tuvumā. Skolēni aizmirsuši gan par atstarotāju nozīmi, gan par to, ka atstarotāji viņiem ir un tie jālieto, par ko liecina arī reids Rugāju skolas apkārnē. Ceļu satiksmes dalībnieki bieži vien iedomājas, ka viņi ar gaismu iziet no mājām un ar gaismu arī atgriezīsies, bet tā nav. Lai arī uzkritis sniegs un kļūvis nedaudz gaišaks, tomēr dienas ir īas un pelēkas.

Informē ugunsdzēsēji**No ierindas iziet sūknis**

Šonedēļ no ierindas izgāja katlu mājas sūknis ēkā Balvos, Dārza iela, kur atrodas veikals. Katlu telpā bija piedūmojums, un tādēļ uz notikuma vietu izsauca ugunsdzēsējus. Ugunsdzēsēji no katla izņēma malku un katla saimniekiem atliek novērst radušos bojājumus, lai pēc iespējas ātrā atjaunotu apkuri, kas šajā laikā ir svarīgi.

Sasitot plaukstas, gulbji aizlidoja

Iestājoties stipram salam, Balvu iedzīvotāji kārtējo reizi sākuši bombardēt ugunsdzēsējus un glābšanas dienestu ar zvaniem par gulbjiem, kuri, viņuprāt, iesaluši ezerā. Izbraucot uz ezeru, glābēji secinājuši, ka putni nebūt nav iesaluši. "Sasitot plaukstas, gulbji aizlidoja," saka VUGD Latgales reģionālās brigādes Balvu daļas komandieris Guntis Magone. Viņš piebilst, ka gulbji nav tie putni, kas nosals, iesals vai sasals. Putni paši jūt, kad un kas viņiem darāms. Zvani par ezerā iesalušiem gulbjiem atkārtojas gadu no gada.

Samazinās bojā gājušo skaits

Statistika liecina, ka šā gada aizvadītajos mēnešos, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, valstī ugunsgrēku skaits palicis iepriekšējā gada limenī, toties nozīmīgi samazinājies bojā gājušo skaits. Šogad 11 mēnešos valstī bojā gājuši 122 cilvēki, turpretī pērn - 151. VUGD brīdina iedzīvotājus ievērot Ugunsdrošības noteikumus, jo, iestājoties bargākam salam, cilvēki vairāk izmanto gan malkas, gan elektriskās apkures ierīces. Ikviens var iedomāties, cik briesmīgi ir palikt salā bez pajumtes.

Re, kā!**Policista vadīts auto ieskrien bānīti**

Alūksnes novada Jaunalūksnes pagastā bānītis Alūksne - Gulbene sadūries ar policista vadītu automašīnu. Sadursmē neviens cilvēks nav cietis. Vilcienu un automašīnas Volvo S 80 sadursme notikusi uz pārbrauktuves. Lai gan policija iemeslus vēl skaidro, tomēr pilnīgi skaidrs, ka sadursmes iemesls bijusi neuzmanība. Pie automašīnas stūres sēdējis Alūksnes iecirkņa policijas priekšnieks Ilmārs Hamanis. Alkohola klātbūtne policista izelpā nav konstatēta.

Apsveikumi

Visvarenais Dievs! Es esmu Tavā priekšā: ar savu spēku un vājumu, ar zināšanām un neziņu, ar Ticibu, Ceribu un Milestību.

Atbalsti spēku, dziedini vājumu, neļauj man piekust, sludinot Tavu patiesību - Mans Dievs.

(Pēc svētā Augustīna)

Dzīlā cieņā un pateicībā sirsniņi sveicam draudzes dekanu **Jāzepu Kornaševski** dzīves jubilejā! Vēlam Dieva žēlastību, Dievmātes palīdzību, līdzcilvēku mīlestību, veselību un izturību turpmākajos dzīves gados.

Viljaks draudzes ticigie

Šai Dieva druvā, kurā ejat Jūs,
Lai svētam darbam sevi ziedotu,
Dievs stāvēs klāt un vienmēr spēku dos,
Lai viņa valstī vestu tīcigos.

Ar Dieva vārdu sākas mūsu himna,
Ar Dieva vārdu tauta svētkus svin,
Un tā ik dienas cauri gadu simtiem
Caur Dieva vārdu ticam Glābējam.

Sveicam Viljaks baznīcas draudzes dekanu **Jāzepu Kornaševski** 65 gadu jubilejā! Novēlam Dieva svētību un žēlastību.

Kupravas baznīcas draudze

Pa dzīvi steigties ar prieku,
Dievs, lauj to darīt arvien,
Un slavēt Tev' lūgšanās, dziesmās
Ar laimīgu sirdi ik dien!

Sveicam augsti godāto Liepnas draudzes prāvestu **Jāzepu Kornaševski** jubilejā! Dod, Dievs, auglīgu zemi Jūsu sētajām tīcības sēklām un jūtīgas cilvēku sirdis, gandarījumu par veikumu, veselību, veiksmi, izturību. Ilgus gadus!

Pateicībā par dedzīgo kalpošanu Dievam un cilvēkiem, Liepnas katoļu draudze

Ne jau vienmēr ar gadiem viss aiziet,
Ne jau vienmēr ar gadiem viss zied.

Katra diena nes mirkli laimes
Un ik mirkli kļūst bagātāks mūžs.

Mīļi sveicam **Mariju Andžu** 90 gadu jubilejā! Daudz mīlu vārdu, gaišu smaidu, stipru veselību, dzivesprieku, Dieva svētību novēl radīni Balvos, Cēsis, Sedā

Dzīve krāsaini koša kā laika kamols,
Kurā ietīts viss:

Gaiši riti un vakara ēnas,
Straujī skrējieni, pastaigas lēnas,
Dzīļu sāpju un prieka mirkļi,
Reizēm satverti laimes mirkļi.

Attīšu kamolu, ritināšu,
Varavīksni pār mūžu klāšu.

Dzivesprieku, veselību, izturību mūsu mammai, vecmammai, vecvecmammai **Lucijai Supei** 75 gadu jubilejā!
Meitu - Ināras, Ingrīdas, Antras, dēlu - Eināra, Aigara ģimenes, Saša, Margarita, Daniels

Mīlsveiceni krustmāmiņai **Lucijai Ārmanei** Tereškovā!

Albīna! Mīļi sveicu šūpuļsvētkos! Pēteris

Rozes **Mārītei Viksnai** jubilejā! Krustmeitiņa

Mīlsveiceni **Teklai Kubakai** jubilejā! Lidija

Izložu un azartspeļu uzraudzības inspekcijas apstiprinājums par loterijas saņemšanu

Nr. 3857. Ar loterijas noteikumiem var iepazīties redakcijā, reklāmas kabinetā.

Saliec mozaiku

LAIMĪGIE UZVARĒTĀJI BŪS DIVI.
KATRS NO VIŅIEM IEĢŪS
VEIKALA "MAXIMA" PIEŠĶIRTU
KLIENTA KARTI 10 LATU VĒRTĪBĀ.

MAXIMA
Nepākties Vālīdzīgi

Zini un izmanto

ledzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksā

BAIBA KRŪMINA, Lattelecom BPO privātpersonu pakalpojumu grupas vadītāja skaidro par ledzīvotāju ienākuma nodokļu atmaksas kārtību:

-Nemot vērā strauji mainīgo likumdošanu un nepietiekamo informāciju iedzīvotājiem par attaisnoto izdevumu atmaksu, *Uzzīļu dienests 1188* no 23.novembra sniedz konsultācijas un piedāvā profesionālu grāmatvežu palīdzību arī par ledzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksas kārtību un tai nepieciešamo dokumentāciju. Papildus konsultācijām 1188 sadarbībā ar Lattelecom BPO grāmatvedības speciālistiem piedāvā iedzīvotājiem aizpildīt deklarāciju, sagatavot visus nepieciešamos dokumentus un iesniegt tos VID viņu vietā.

Šī gada 1.decembrī tika pieņemti kārtējie grozījumi likumā par ledzīvotāju ienākuma nodokli, kas nosaka, ka no nākamā gada 1.janvāra iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN) līdzšinējo 23% vietā būs 26%. Savukārt neapliekamais minimums netiks grozīts un tāpat kā šogad būs Ls 35, neapliekamais minimums par katru apgādībā esošu personu būs 63Ls.

	2009	2010		
Bruto alga (alga uz papīra)	300	800	300	800
Ienākuma nodokļu grām atļā, pienākas atvieglojumi (Ls)	35	35	35	35
A tvieglojums par apgādībā esošu bēmu (Ls)	63	63	63	63
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa summa (Ls)	40.25	144.90	45.50	163.80
Uz rokas saņemamā summa (Ls)	232.75	583.10	227.50	564.20

Lai kaut minimāli samazinātu iedzīvotāju ienākuma nodokļa palielināšanas sekas, atgādinām, ka nemt apgādībā var ne tikai bērnus. Apgādībā var nemt vecākus, vecvecākus, mazbērnus, nestrādājošu laulāto, pie nosacījuma, ka viņi nesaņem algu, pabalstus vai pensiju, tādējādi palielinot uz rokas saņemamo summu.

Piemēram, ja vīrs 2009.gadā četrus mēnešus bijis bez darba un nav saņēmis bezdarbnieka pabalstu, strādājoša sieva to var nemt apgādībā un saņem nodokļa atvieglojumus. Ja mātei līdz pensijai vēl divi gadi – darba nav, meita var apgādībā nemt ari māti un saņemt nodokļa atvieglojumu. Atvieglojumu piemērošana jauns ietaupīt ievērojamu summu, kā arī veicot pārrēķinu par iepriekšējiem trim gadiem, no valsts budžeta iespējams saņemt atpakaļ pat vairāk nekā simts latus. Šādi gadījumi ir daudz, un katram ir piemeklējams risinājums.

Gads	2009
Neapliekamais minimums par katru apgādībā esošu personu (mēnesī)	63Ls
Iespējamā atgūstamā pārmaksātā IIN summa parvīnu	4 mēneši x 63Ls = 252Ls x 23% = 57.96Ls
Iespējamā atgūstamā pārmaksātā IIN summa par māti	12 mēneši x 63Ls = 756Ls x 23% = 173.88Ls
Kopā atgūstamā summa	231.84Ls

Pozitīvais ir tas, ka, ja par nemšanu apgādībā nebiji iedomājies vai nezināji pirms tam – Tu to vari izdarīt arī tagad un saņemt neizmantoto atvieglojumu naudu pēc deklarācijas iesniegšanas. Turklāt ar 2010.gada 1.janvāri visas darbības, kas veicamas VID, vares veikt jebkurā nodaļā. Vairs nebūs obligāti jāgriežas VID pēc savas deklarētās dzīvesvietas. Tātad, lai nemtu apgādībā savus tuviniekus, varēs doties uz tuvāko VID nodaļu.

Iedzīvotājiem vajadzētu aktīvi izmantot iespēju atgūt ledzīvotāju ienākuma nodokli par izglītību, medicīniskajiem pakalpojumiem, zobārstniecību, par ieguldījumiem trešajā pensiju limeni. Turklāt to var izdarīt ari par tuvākajiem radiniekiem, kuriem šādas iespējas nav (piemēram, tēva pensionāra izdevumiem par ārstēšanos slimnīcā, bērna breketēm, vīra šoferu kursiem, sievas mācībām augstskolā u.c.).

Jāpievērš uzmanība faktam, ka 2010.gada attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem ietverama izdevumu kopejā summa ir 150Ls maksātājam un viņa ģimenes locekļiem katram (2009.gadā tie ir 300Ls). Tātad par 2009. gadu Tu vari atgūt 23% no 300Ls, par 2010. gadu 26% no 150Ls.

Daudz iedzīvotāji nezina, ka izglītības un ārstnieciskie izdevumi pārnesami uz nākamajiem pieciem taksācijas gadiem, tas ir iespējams arī gadījumos, ja fiziskai personai taksācijas gadā nav bijuši ar nodokli apliekami ienākumi.

Piemērs: 2006.gadā par studijām augstskolā samaksājām Ls 1500:

VID deklātā mācību summa	2006.gadā atmaksā iespējamās atgūt (25% no 150Ls)	2007.gadā atmaksā iespējamās atgūt (25% no 150Ls)	2008.gadā atmaksā iespējamās atgūt (25% no 150Ls)	2009.gadā atmaksā iespējamās atgūt (23% no 300Ls)	2010.gadā atmaksā iespējamās atgūt (26% no 150Ls)
1500Ls	37.50Ls	37.50Ls	37.50Ls	69.00Ls	39.00Ls

Tātad, ja katra ģimene zinās par ko viņiem pienākas iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumi un pārmaksātā nodokļa atmaksā, jo lielāka būs iespēja kaut reizi gadā saņemt plānotu prēmiju no valsts budžeta. Vairāk informācijas, zvanot pa uzziņu tālruni 1188!

**TIKAI LĪDZ 23.decembrim
var abonēt**

Vaduguni

Indeks 3004

Labi audzinātas vistas

**Balvos, Brīvības ielā 57 (veikalā ELVI),
Kekavas firmas veikalā
Akcija no 17.12.09. līdz 30.12.09.**

Cāļu fileja

Ls 2,79 kg
3,69 Ls/kg

Kūpināta cāļa krūtiņa "Gardums"

Ls 3,59 kg
4,59 Ls/kg

Rulete "Šķinkā"

Ls 2,59 kg
3,29 Ls/kg

Būsiet laipni gaidīti!

 Treilera pakalpojumi.
Tālr. 29113399.

**ĒKU SILTINĀŠANA
ar putām sienas gaīsa spraugā.**
Mob. tālr. 22328581
www.siltsnams.lv

Pērk

A/S "Preiļu siers" informē, ka piena iepirkuma cenas augstākās klases EKSTRA prasībām atbilstošam pienam ar olbaltumvielu saturu ne mazāku kā 3,0%, tauku saturu ne mazāku kā 3,5%, sākot ar 2009.gada 16.decembri:

piena daudzums 1/2 mēneša periodā (1.-15.; 16.-pēdējā mēneša diena), kg	augstākā klase EKSTRA bez PVN, Ls/kg
līdz 5000	0,090
no 501 līdz 800	0,100
no 801 līdz 1000	0,130
no 1001 līdz 1500	0,140
no 1501 līdz 3000	0,145
no 3001 līdz 5000	0,1475
no 5001 līdz 7500	0,1525
no 7501 līdz 11000	0,160
no 11001 līdz 15000	0,170
50001 un vairāk	0,175

Cenas samazinājums par prasībām neatbilstošiem rādītājiem:
 ● 0,005 Ls/kg uz katru 0,1% tauku saturu rādītājam zem 3,5%.
 ● 0,01 Ls/kg uz katru 0,1% olbaltumvielu saturu rādītājam zem 3,0%.

Z/s "Strautiņi" pērk meža
ipašumus, cirsmas. Samaksa
tūlītēja. Tālr. 29113399.

SIA "Senlejas" pērk piena teļus,
jaunlopus, liellopus. Labas cenas.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 65033720, 65033730,
26517026, 26604491.

Pērk papīrmalku - skuja - Ls 14,
bērzs - Ls 15; zāgbalkus līdz Ls 33,
finierklūčus, taru, malku, cirsmas,
meža ipašumus. Cirsmu
zāgēšanas, izvešanas pakalpojumi.
Tālr. 29213223, 28882729.

Pērk mežu ar zemi. Palīdzēs
sakārtot dokumentus, var būt ar
parādiem. Tālr. 29272161.

Pērk mašīnas. Tālr. 20093830.

Pērk cūkgāju. Izbrauc pie klienta.
Tālr. 64622200, 29403395.

Pērk cērtamus mežus ipašumā,
visu sugu cirsmas, augstās cenās,
samaksa tūlītēja. Tālr. 29131196.

Pērk Audi, VW, BMW, MB, Mazda,
Nissan un citas (ar defektiem,
1989.-1995.g., līdz Ls 500).
Tālr. 29485804.

Pērk vecus traktorus.
Tālr. 27137208.

Z.S "Strautiņi"
iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 64546765, 29411033.

**Iepērk kaušanai
visu veidu
mājlopus.**
Tālr. 29320237, 64546681

SIA "AIBI"
pērk zīrgus, liellopus,
jaunlopas, aitas, cākas.
Labas cenas!
Tālr. 64871804, 26142514, 29293219.

**SIA "RENEM" iepērk
liellopus, jaunlopas, aitas
zīrgus, cūkas. Samaksa
tūlītēja.** Tālr. 65329997,
29485520, 29996309,
29183601.

PĒRK
APSES UN OŠA ZĀGBALĀKUS
Alūksnē, Merkeli ielā 20,
visā Latgalē un Vidzemē
Tālr. 64381556, 29276883.
Pērdod apses apdares un lāvu
dēļus pīrlīm un saunām.
Tālr. 26337895.

Dažādi

Pašizgāzējs ar iekrāvēju pārvadā
smilti, granti, melnzemi, kūtsmēslus.
Tālr. 29433126.

Novāc zarus. Tālr. 29199067.

V/a sliekšni, spārnu malas u.c.
virsbūves detaļas, metināšana,
staipišana, pretkorozijas apstrāde,
izpūtēji. Tālr. 26337211.

Koka durvis, kāpnes, mēbeles,
bīdāmās sistēmas, PVC logi.
Tālr. 29167267, 29197612.

Veic paklāju, mēbeļu, vilnas
izstrādājumu kimisko tīrīšanu.
Tālr. 29383776.

Ātra, kvalitatīva osteohondrozes,
mugurkaula un locītāvu slimību
ārstēšana. Tālr. 26728477.

Balvos, Partizānu 21 un Ezera 5a
veikalos, svaiga gaļa un gaļas
izstrādājumi. Plašs sortiments,
ražotāja cena.

19.decembri Balvu tirgū svaigas
karpas, foreles.

Pārvadājumi līdz 1,5t.
Tālr. 26291848.

21.decembri Balvos, viesnīcā,
pienēms Cipruses: dziedniece Vita
un Linda, gaišreģe Ieva.
Tālr. 26148492, 26061157.

Vēlas īrēt 1 vai 2-istabu dzīvokli
Balvos. Tālr. 29374824.

SIA "Juemi" Balvos, Brīvības 1k,
piedāvā Ziemassvētku un Jaungada
konfekšu dāvanas no Ls 1,50 līdz
Ls 5. Tālr. 20046753, 64521038.

Pārdod

Pārdod piena kvotas.
Tālr. 28652697.

Sestdien, 19.decembri, Balvu tirgū
no 8.00 līdz 11.00 pārdos pārtikas,
stādāmos un lopbarības kartupeļus,
graudus un miltus. Tālr. 27113619.

Pārdod Audi A6 Avant, 1998.g.,
2,4 L, benzīns. Tālr. 26510045.

Pārdod labu 3-istabu dzīvokli.
Tālr. 26158302.

Pārdod miltus. Tālr. 26392336.

Bioloģiskā saimniecība pārdod
cūkgālu. Piegāde. Tālr. 26409388.

Pārdod grūsnu teli Liepnas pagastā.
Tālr. 26596968.

Pārdod 1-istabas dzīvokli, malkas
apkure. Cena pēc vienošanās.
Tālr. 29794011.

Pārdod apiņus - 2 Ls/kg.
Tālr. 29329063.

Pārdod bērnu ratiņus labā kārtībā.
Tālr. 29194152 (vakarā).

Pārdod sīvēnus. Tālr. 28732359.

Pārdod sīvēnus. Tālr. 29496873.

Pārdod sīvēnus. Tālr. 26455136.

Pārdod titarus, pāvus (6 mēneši),
dažādus papagaiļus un
kanārijputniņus. Tālr. 26152377.

Līdzjūtības

Kā putni aiziet dusēt gar vakara
meža malu,

Tā mūsu milje aiziet

Uz klusou mūžības salu...

Paliek vien dvēseles gaīma.

(K.Skalbe)

Skumju brīdi esam kopā ar
VALENTĪNAS LIZINSKAS
piederīgajiem, no viņas uz mūžu
atvadoties.

Tuberkuļozes slimnīcas bijušie
kolēgi - R.Pastare, A.Pastars,
E.Oža, Dz.Miška, L.Krišjāne,
V.Berke, I.Kravale, Z.Seikstule,
J.Ožs

Bet gaīma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sīrs,
Tas nezūd...

Tas paliek. Un mīdz...

Atvadu brīdi, kad pa sniegbalto ceļu
mūžībā aiziet **VALENTĪNA**

LIZINSKA, lai mūsu klusa un

patiesa līdzjūtība **tuviniekiem**.

Ārija, Marija, Valentina, Vija, Jānis,
Marta, Laimonis, Skaidrite, Inta,
Irēna, Sarmīte

Dzīļš klusums visapkārt,
Tik vējš kailos zarus noguris loka,
Un zvaigznes

Kā asaras krīt...

(J.Silazars)

Mūsu vissiltākie mierinājuma vārdi
vīram un bērniem, VALENTĪNU

LIZINSKU pavadot mūžībā.

Putniņi

Nu salikusi rokas, dus mierā māmīņa,
Nu apklausušas rokas, kas vienmēr

strādāja,

Tās rokas labās, svētās, kas mīļi
glāstīja,
Un glāstot, gaišu mieru mums sīrī
ielēja.

Izsakām līdzjūtību **Jurim ar ģimenei**,
un pārējiem **tuviniekiem**, mīlo
māmīņu, vecmāmīnu, sievu

VALENTĪNU LIZINSKU mūžības
ceļā pavadot.

Ināras Strapcānes ģimene, Anna

Tu saules ceļš un labā avots biji,
Kam rimstot tecēt, mūsu sīrī
paliek mīlestības vilnis balts.

(K.Apškrūma)

Skumstam par **MĀMIŅAS**,
VECMĀMIŅAS aiziešanu, un lai

mūsu patiesa līdzjūtība palīdz
pārvarēt sāpju smagumu
krustēvam **Jurim ar ģimeni**.

Krustēvam **Kaspars, Ginta, Kristīne**

Lai sapnis baltais viņas dvēseli
ajā
Un klusais miers ar saviem

spārniem sedz.

Skumju un atvadu brīdi esam kopā
ar **Tevi, Una, MĀMIŅU** mūžībā
pavadot.

Rekavas vidusskolas kolektīvs

Birst ziedos asaras kā zvaigznes,
Jo tavā takā skujas smagi krīt.

Cik grūti iedegt baltu sveci

Un ziedus klāt pār tavu kapu, māt.

Skumju un atvadu brīdi es

Izvēloties kļūt par mūsu klientiem, 2009. gadā Latgalē PAREX BANKAI uzticību ir apliecinājušas 1719 privātpersonas - tas ir vislielākais skaits starp visiem Latvijas novadiem.*

*Dati: 05.12.2009.

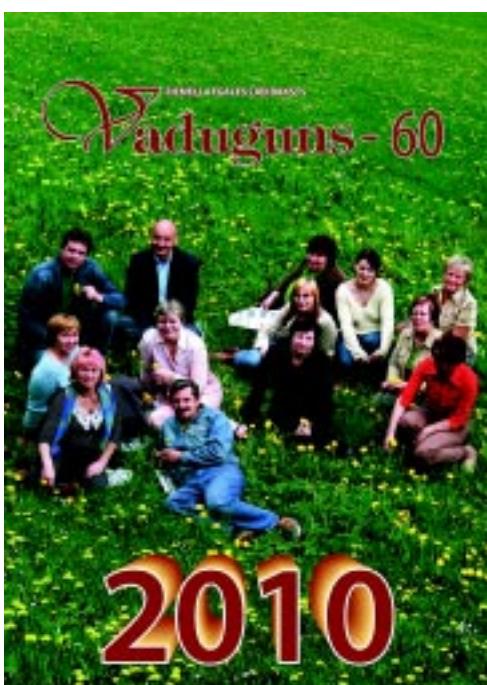
PALDIES, KA ESAT KOPĀ AR MUMS!

Mēs novērtējam jūsu uzticēšanos, jo tieši jūs iedvesmojat mūs jauniem sasniegumiem.

www.parex.lv

Abonēt Vaduguni izdevīgāk!

Kas to saņems?
Ikviens, kurš līdz šī gada 23.decembrim abonēs "Vaduguni" 2010.gadam vismaz uz vienu mēnesi.
Janvārī pastnieks nogādās kalendāru tieši TEV!

"Balvu CMT"
Ezera ielā 5, Balvos
T.64522589

Tikai no 16. līdz 30.decembrim

**Visām precēm atlaide
12 - 17%**

(Izņemot akcijas preces)

CENA NOSAKA VİSO!

-30% -75%

-50%

IZDEVĪGO PĪRKOMU
ŪN DĀVANO LAIKS

PRIECĪGUS
SVĒTKUS! Optika+

"Optika plus" Partizānu iela 8, Balvi

21.decembrī
plkst.
11.00

Balvu

2.pamatskolā

(Partizānu ielā 16)

Ziemassvētku
eglite Balvu
pilsētā deklarētajiem
bēniem,
kuri neapmeklē skolu un
pirmsskolas izglītības
iestādi.

Vēl nebijis notikums - Zvaigžņotā nakts
"Vigo" veikalā!

Atlaides visām precēm no 20% līdz 70%.

Ls 229

Ls 169

Ls 159

Ls 120

Arī kvadraciķiem, motocikliem un trenažieriem.

No šīs nedēļas "Vigo" veikalā pieejami arī
trenažieri un sporta preces.

Vibromasažeri, kas varētu būt aktuāli cīņai ar lieko svaru
un celulītu, kā arī dažādi preses soli, hanteles.

Nāc, izvēlies sev piemērotāko un izmanto

Zvaigžņotās nakts piedāvājumu -

TIKAI 17.decembrī no plkst. 18.00 līdz 22.00.

GAIDĀM PARTIZĀNU ielā 6, BALVOS!

18. decembrī no 09:00 - 22:00

tikai BALVOS

Bērzpils ielā 14
Tālrunis 29443302

Dāvanas būs!

OCTA ATLAIDE LĪDZ 40%

ZĀLĀ KARTE ATLAIDE LĪDZ 35%

ĪPAŠUMA APDROŠINĀŠANA ATLAIDE LĪDZ 55%

ERGO Nelaimes izskatās mazākas,
ja esli apdrošināts!